

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUSMIŲ VYKDYMO
KODEKSAS**

**I DALIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

**I SKYRIUS
BAUSMIŲ VYKDYMĄ REGULIUOJANTYS TEISĖS AKTAI, BAUSMIŲ VYKDYMO
PRINCIPAI, NUTEISTŲJŲ TEISINĖ PADĖTIS**

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso paskirtis

1. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus.
2. Kodekso paskirtis – nustatyti tokią bausmių vykdymo tvarką, kad atlikęs bausmę nuteistasis savo gyvenimo tikslų siektų teisėtais būdais ir priemonėmis.
3. Kodeksu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai nurodyti šio Kodekso priede.

2 straipsnis. Teisės aktai bausmių vykdymo klausimais

1. Kodekso numatytais atvejais valstybės institucijos priima bausmių vykdymą reguliuojančius teisės aktus.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti teisės aktai nustato Kodekse ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytų nuteistųjų teisių ir laisvių apribojimo bei pareigų realizavimo tvarką.

3 straipsnis. Bausmių vykdymą reguliuojančių teisės aktų taikymas

1. Bausmės vykdomos vadovaujantis jų vykdymo metu galiojančiais teisės aktais.
2. Kodekso ir kitų bausmių vykdymą reguliuojančių įstatymų kolizijos atveju taikomos Kodekso nuostatos. Bausmių vykdymą reguliuojančių įstatymų kolizijos atveju taikomas švelnesnę nuteistojo teisinę padėtį numatantis įstatymas.
3. Jeigu yra Kodekso ir kitų bausmių vykdymą reglamentuojančių įstatymų spragų, bausmių vykdymo institucijos, įstaigos ir pareigūnai privalo veikti pagal Kodekse nustatytus bausmių vykdymo principus.
4. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis nustato kitokias taisykles, negu yra išdėstyta Kodekse, taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

4 straipsnis. Bausmių vykdymo principai

1. Bausmių vykdymas grindžiamas šiais principais:
  - 1) teisėtumo, kurio esmė ta, kad bausmės vykdymo pagrindas yra tik įsiteisėjęs apkaltinamasis Lietuvos Respublikos teismo nuosprendis, o Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais bausmės vykdymo pagrindas yra

užsienio valstybės teismo arba tarptautinės teisminės institucijos įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis (sprendimas);

2) nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus, kurio esmė ta, kad, taikant bausmių vykdymo įstatymus, visi nuteistieji yra lygūs nepaisant jų lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ir kitų aplinkybių;

3) konfidencialumo, kurio esmė ta, kad draudžiama, išskyrus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kituose asmens duomenų apsaugos sritį reguliuojančiuose Europos Sąjungos ir nacionaliniuose teisės aktuose numatytus atvejus, filmuoti ar fotografuoti nuteistąjį, teikti jo asmens ir su bausmės vykdymu susijusius duomenis kitiems asmenims be išankstinio nuteistojo sutikimo;

4) bausmių vykdymo individualizavimo, kurio esmė ta, kad vykdant bausmes turi būti atsižvelgiama į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu. Vykdant bausmę taip pat turi būti atsižvelgiama į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo rezultatus ir kitas šio asmens resocializacijai svarbias aplinkybes;

5) humanizmo, kurio esmė ta, kad vykdant bausmes taikomos priemonės neturi apriboti nuteistojo teisių ir laisvių, jei tai nėra pagrįsta ir būtina, be to, bausmės vykdymu nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumo, o medicinos, biologiniai ir kitokie mokslo bandymai su nuteistaisiais draudžiami net jei patys nuteistieji sutiktų, kad jie būtų atliekami;

6) teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo, kurio esmė ta, kad nuteistojo teisinė padėtis, atsižvelgiant į jo nusikalstamo elgesio riziką ir elgesį bausmės atlikimo metu (nustatytų pareigų atlikimą ir draudimų laikymąsi, reagavimą į resocializacijos priemones), Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso ir Kodekso nustatyta tvarka gali būti švelninama arba griežtinama;

7) normalizavimo, kurio esmė ta, kad reikia siekti sukurti laisvės atėmimo bausmės atlikimo aplinką, padedančią nuteistajam geriau adaptuotis bausmės atlikimo vietoje ir, kiek tai yra įmanoma, – atitinkančią įprasto gyvenimo laisvėje sąlygas;

8) atvirumo, kurio esmė ta, kad turi būti skatinamas valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, asociacijų, valstybės pripažintų religinių bendruomenių ir bendrijų, kitų juridinių asmenų ar jų padalinių (toliau kartu – įstaigos ir organizacijos) bei patikimų savanorių įsitraukimas į bausmės vykdymo veiklą, užmezgami bendradarbiavimo ryšiai, kuriais siekiama sklandžios nuteistųjų integracijos į visuomenę.

2. Vykdant bausmes taip pat vadovaujamasi Lietuvos Respublikos probacijos įstatymo nustatytais principais.

5 straipsnis. Nuteistųjų teisinė padėtis

1. Bausmes atliekantys nuteistieji, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai, turi visas Lietuvos Respublikos piliečiams Lietuvos Respublikos įstatymų, Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių nustatytas teises, laisves ir pareigas su Lietuvos Respublikos įstatymuose, Europos Sąjungos teisės aktuose, tarptautinėse sutartyse, teismo nuosprendžiuose ar nutartyse nustatytais apribojimais.

2. Bausmes atliekančių nuteistųjų, kurie yra užsieniečiai, teisinę padėtį nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir tarptautinės sutartys, reglamentuojančios šių asmenų teises, laisves ir pareigas jiems esant Lietuvos Respublikoje, taip pat teismo nuosprendžiai ar nutartys.

II DALIS

NUTEISTŲJŲ TURTINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

II SKYRIUS

BAUDOS BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

6 straipsnis. Baudos bausmės vykdymo būdai

1. Baudos bausmė vykdoma savanoriškai arba priverstinai.
2. Nuosprendį paskelbęs teismas išaiškina nuteistajam, kad jis privalo sumokėti baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.
3. Jeigu bauda paskirta juridiniam asmeniui, nuosprendį priėmęs teismas išaiškina juridinio asmens valdymo organui ar įgaliotam asmeniui, kad juridinis asmuo privalo pervesti baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.
4. Teismas privalo pasirašytinai įspėti nuteistąjį arba juridinio asmens valdymo organą ar įgaliotą asmenį, kad nustatytu laiku nesumokėta arba nepervesta bauda bus išieškota priverstinai.

7 straipsnis. Savanoriškas baudos bausmės vykdymas

1. Sumokėjęs baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, nuteistasis pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui banko kvitą.
2. Pervedęs baudą į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, juridinis asmuo tai patvirtinančius dokumentus pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui.
3. Nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojas, patikrinęs baudos sumokėjimo tikrumą, banko kvitą arba juridinio asmens pateiktus dokumentus prideda prie baudžiamosios bylos ir apie nuosprendžio įvykdymą praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

8 straipsnis. Priverstinis baudos išieškojimas

1. Jeigu nuteistasis nesumokėjo, o juridinis asmuo nustatytu laiku nepervedė visos baudos, ši bausmė pagal nuosprendį priėmusio teismo išduotą vykdomąjį raštą vykdoma priverstinai.
2. Baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra nuteistojo gyvenamoji, darbo ar turto buvimo arba kitos bausmės atlikimo vieta.
3. Juridiniam asmeniui paskirtą baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė ar jo turto buvimo vieta.
4. Antstolis, pradėdamas priverstinį baudos išieškojimą, iš karto, neįteikęs raginimo, taiko priverstinio vykdymo priemones. Priverstinio baudos išieškojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas bei Kodekse nustatytos taisyklės.

III SKYRIUS

JURIDINIO ASMENS VEIKLOS APRIBOJIMO BEI JURIDINIO ASMENS LIKVIDAVIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

9 straipsnis. Nuosprendžio, kuriuo paskirtas juridinio asmens veiklos apribojimas ar juridinio asmens likvidavimas, pateikimas vykdyti

Teismas, priėmęs nuosprendį apriboti juridinio asmens veiklą arba likviduoti juridinį asmenį, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia antstoliui, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė, vykdyti ir apie tai praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro tvarkytojas įtraukia šią informaciją į registrą.

10 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo bausmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą įvykdyti nuosprendį gera valia. Raginime nurodoma, kokia juridinio

asmens veikla turi būti nutraukta arba koks juridinio asmens padalinys turi būti uždarytas, ir nustatomas terminas, per kurį juridinis asmuo privalo tai padaryti.

2. Juridinis asmuo, atlikęs raginime nurodytus veiksmus, apie tai raštu praneša antstoliui. Antstolis, patikrinęs juridinio asmens atliktus veiksmus, privalo surašyti nuosprendžio vykdymo aktą. Šio akto formą nustato teisingumo ministras.

3. Jei juridinis asmuo dėl objektyvių priežasčių negali per nustatytą terminą atlikti raginime nurodytų veiksmų, antstolis turi teisę juridinio asmens motyvuotu prašymu nustatytą terminą pratęsti. Patvarkymas nepratęsti raginime nustatyto termino gali būti skundžiamas antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Jei juridinis asmuo per nustatytą terminą neįvykdo raginime nurodytų veiksmų, antstolis arba jo paskirtas asmuo atlieka nuosprendžiui įvykdyti būtinus veiksmus.

5. Antstolis visą baudmės vykdymo laikotarpį pats arba per paskirtą asmenį kontroliuoja, kaip juridinis asmuo laikosi nuosprendžiu nustatytų veiklos apribojimų.

11 straipsnis. Juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymas

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą per nuosprendžiu nustatytą terminą nutraukti visą ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą ir uždaryti visus juridinio asmens padalinius, taip pat atlikti kitas likvidavimo procedūras ir juridinį asmenį išregistruoti iš juridinių asmenų registro. Raginime taip pat yra nurodomas terminas, per kurį turi būti paskirtas juridinio asmens likvidatorius ir parengtas, jei taip nusprendžia antstolis, juridinio asmens likvidavimo vykdymo planas.

2. Jei juridinio asmens organas per nustatytą terminą likvidatoriaus nepaskiria, juo ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų antstolio patvarkymu skiriamas antstolis arba kitas likvidatoriui keliamus reikalavimus atitinkantis asmuo.

3. Juridinio asmens organui bei likvidatoriui vykdant veiksmus juridinio asmens likvidavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys juridinių asmenų likvidavimo procedūras. Apie juridinio asmens likvidavimą pagal teismo nuosprendį likvidatorius paskelbia viešai vieną kartą ir praneša raštu visiems kreditoriams.

4. Jei juridinio asmens organas arba likvidatorius dėl objektyvių priežasčių negali per nuosprendžiu nustatytą terminą juridinio asmens likviduoti, antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismas, gavęs juridinio asmens arba likvidatoriaus motyvuotą prašymą ir antstolio išvadą, turi teisę nustatytą terminą pratęsti.

12 straipsnis. Specialiosios antstolio teisės vykdant juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes

Vykdydamas juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes, antstolis turi šias specialiąsias teises:

1) paskirti arba pakeisti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą arba kontrolę atsakingą asmenį;

2) paskirti arba pakeisti juridinio asmens likvidatorių;

3) gauti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingo asmens ir (ar) likvidatoriaus atliktų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo veiksmų rašytinę ataskaitą. Ši ataskaita turi būti pateikta per penkias darbo dienas nuo antstolio reikalavimo gavimo dienos;

4) įpareigoti juridinį asmenį, juridinio asmens likvidatorių ar už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingą asmenį per antstolio nustatytą terminą parengti ir pateikti preliminarų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo vykdymo planą;

5) tikrinti, kaip vykdoma juridinio asmens veiklos apribojimo ar likvidavimo baudmė.

13 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo veiksmų pabaiga

Kai juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmė įvykdoma, antstolis apie tai praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

III DALIS **NUTEISTŲJŲ ASMENINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

IV SKYRIUS **VIEŠŲJŲ DARBŲ BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

14 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės vykdymo pradžia ir vieta

1. Nuosprendis, kuriuo paskirta viešųjų darbų bausmė, pradedamas vykdyti nuo jo nuorašo gavimo Lietuvos probacijos tarnyboje (toliau – probacijos tarnyba) dienos.

2. Viešųjų darbų atlikimo vietą ir darbą parenka probacijos tarnyba pagal sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitų įstaigų ir organizacijų (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė) paraiškas. Darbas parenkamas atsižvelgiant, kiek tai yra įmanoma, į nuteistojo specialybę ar profesiją, gyvenamąją vietą bei jo paties pageidavimą.

15 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo sąlygos

1. Nuteistasis, kuriam paskirta viešųjų darbų bausmė, privalo per teismo paskirtą laiką neatlygintinai dirbti teismo nustatytą valandų skaičių per mėnesį visuomenės labui.

2. Viešuosius darbus atliekantiems nuteistiesiems netaikomas Lietuvos Respublikos darbo kodeksas ir kiti darbo santykius reglamentuojantys įstatymai. Viešuosius darbus dirbantys nuteistieji gali savo noru apdrausti sveikatą Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo ir kitų sveikatos draudimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kita įstaiga ir organizacija, kurioje atliekami viešieji darbai, turi nuteistiesiems užtikrinti saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas, atitinkančias darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Nuteistieji, prieš pradėdami atlikti viešuosius darbus, instruktuojami, kaip saugiai juos atlikti, ir, jei reikia, nemokamai aprūpinami asmeninėmis saugos priemonėmis.

16 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo laikas

1. Viešųjų darbų atlikimo laikas skaičiuojamas mėnesiais.

2. Nuteistojo išdirbtų valandų skaičius per mėnesį turi būti ne mažesnis už teismo paskirtą bausmės laiką. Jeigu nuteistasis dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių nustatyto darbo valandų skaičiaus neišdirbo, teismas probacijos tarnybos teikimu gali pratęsti viešųjų darbų laiką, kol nuteistasis išdirbs paskirtas valandas.

3. Į viešųjų darbų bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirto sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

17 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant viešųjų darbų bausmę

1. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, probacijos tarnyba turi teisę:

- 1) kviešti nuteistąjį atvykti į probacijos tarnybą;
  - 2) neatlygintinai gauti iš kitų įstaigų ir organizacijų valstybės informacinių išteklių duomenis ir dokumentus bei kitą informaciją, reikalingus viešųjų darbų bausmei įvykdyti, arba susipažinti su šia informacija;
  - 3) tvarkyti nuteistųjų asmens duomenis;
  - 4) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
  - 5) lankytis viešųjų darbų atlikimo vietose.
2. Probacijos tarnyba gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.

3. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, probacijos tarnyba privalo:
  - 1) motyvuoti ir skatinti nuteistuosius atlikti viešuosius darbus;
  - 2) bendradarbiauti su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
  - 3) tikrinti, kaip nuteistasis atlieka viešuosius darbus ir kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, vykdo Kodekse nustatytas pareigas;
  - 4) Baudžiamojo kodekso ir Kodekso nustatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl nuteistojo viešųjų darbų bausmės atleidimo nuo bausmės arba šios bausmės pakeitimo kita bausme, viešųjų darbų laiko pratęsimo;
  - 5) teikti informaciją nuteistiesiems apie bausmės vykdymo tvarką ir sąlygas, jų teises ir pareigas;
  - 6) užtikrinti informacijos apie nuteistąjį konfidencialumą;
  - 7) atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas pareigas.

18 straipsnis. Darbdavių, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, pareigos

Darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, privalo:

- 1) kontroliuoti nuteistųjų elgesį darbo metu;
- 2) pranešti probacijos tarnybai apie nuteistųjų vengimą atlikti bausmę, laikiną nedarbingumą, sužalojimą ir mirtį, taip pat kitas svarbias aplinkybes;
- 3) tvarkyti nuteistųjų darbo laiko apskaitą ir šiuos duomenis kartą per mėnesį pateikti probacijos tarnybai;
- 4) atlikti kitas Kodekse, Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir su probacijos tarnyba sudarytoje sutartyje nustatytas pareigas.

IV DALIS

BAUSMIŲ, KURIOMIS APRIBOJAMA NUTEISTŲJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

V SKYRIUS

LAISVĖS APRIBOJIMO BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

19 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės vykdymo pradžia

Nuosprendis, kuriuo paskirta laisvės apribojimo bausmė, pradedamas vykdyti nuo įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašo gavimo probacijos tarnyboje dienos.

20 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė, pareigos ir jiems taikomi draudimai

1. Nuteistieji, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė, privalo:
  - 1) atvykti į probacijos tarnybą per tris darbo dienas nuo teismo nuosprendžio (nutarties), kuriuo paskirta laisvės apribojimo bausmė, įsiteisėjimo arba probacijos tarnybos šaukimo gavimo dienos;
  - 2) laikytis nustatytų draudimų, vykdyti paskirtas baudžiamojo poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones ir (ar) įpareigojimus, informuoti probacijos tarnybą apie jų vykdymą ir (ar) pateikti tai patvirtinančius dokumentus;
  - 3) pranešti probacijos tarnybai apie savo gyvenamąją, darbo ar mokymosi vietą, išvykimą už gyvenamosios vietos miesto (rajono) ribų;
  - 4) intensyvios priežiūros metu dėvėti elektroninio stebėjimo įtaisą ir laikytis intensyvios priežiūros sąlygų, pranešti probacijos tarnybai apie šio įtaiso praradimą ar pastebėtą gedimą.
2. Nuteistiesiems, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė ir vykdoma intensyvi priežiūra, draudžiama nusiimti, gadinti ar sunaikinti elektroninio stebėjimo įtaisą.

21 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygos

1. Ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo įsiteisėjusio nuosprendžio, pagal kurį turi būti vykdoma nuteistojo intensyvi priežiūra, nuorašo gavimo probacijos tarnyboje dienos nuteistajam uždedamas elektroninio stebėjimo įtaisas ir prireikus teismo nustatytoje jo buvimo vietoje sumontuojama elektroninio stebėjimo įranga, o nuteistasis pasirašytinai supažindinamas su elektroninio stebėjimo įtaiso naudojimo instrukcija. Jei nuteistasis yra nepilnametis, su šia instrukcija pasirašytinai supažindinamas ir jo atstovas pagal įstatymą.

2. Intensyvios priežiūros metu elektroninio stebėjimo įtaisas nuo nuteistojo gali būti nuimamas šiais atvejais:

1) elektroninio stebėjimo įtaisas trukdo nuteistajam teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

2) dėl dėvimo elektroninio stebėjimo įtaiso gedimo būtina jį pakeisti kitu;

3) nuteistajam taikoma kardomoji priemonė – suėmimas.

3. Elektroninio stebėjimo įtaisas nuo nuteistojo nuimamas paskutinę intensyvios priežiūros vykdymo dieną.

4. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas dalyvauti elgesio pataisos programoje, šią programą jam parenka probacijos tarnyba. Nuteistasis gali dalyvauti probacijos tarnybos arba kitos įstaigos, organizacijos ar kitų asmenų įgyvendinamose elgesio pataisos programose. Už dalyvavimą kitų įstaigų, organizacijų ar kitų asmenų įgyvendinamose elgesio pataisos programose susimoka pats nuteistasis.

5. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas neatlygintinai išdirbti iki 200 valandų sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigose ar nevalstybinėse organizacijose, kurios rūpinasi senyvo amžiaus asmenimis, neįgaliaisiais ar kitais pagalbos reikalingais žmonėmis (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai), vykdant šį įpareigojimą, taikomos Kodekso 14 straipsnio 2 dalies, 15 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 18 straipsnio nuostatos.

6. Jeigu teismas paskyrė baudžiamajame įstatyme nenumatytų draudimų ir įpareigojimų, jų vykdymo tvarką nustato probacijos tarnyba, kiek tai yra įmanoma, atsižvelgdama į nuteistojo nuomonę. Nuteistasis turi teisę tokių draudimų ar įpareigojimų vykdymo tvarką apskusti nuosprendį priėmusiam teismui. Šio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

7. Nuteistojo atsisakymas arba nesutikimas, kad jam paskirtų draudimų laikymasis ir (ar) įpareigojimų vykdymas būtų kontroliuojamas elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis, taip pat tokių priemonių tyčinis sugadinimas prilyginamas vengimui atlikti paskirtą laisvės apribojimo bausmę.

8. Į laisvės apribojimo bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirtų sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas ar baudžiamoji byla buvo nutraukti, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

22 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant laisvės apribojimo bausmę

1. Vykdydama laisvės apribojimo bausmę, probacijos tarnyba, be Kodekso 17 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių, taip pat turi teisę:

1) lankytis nuteistojo gyvenamojoje vietoje, nemokamų darbų atlikimo vietose;

2) nuteistajam teismo paskirtų baudžiamąjį poveikio priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonių, įpareigojimų vykdymą ir draudimų laikymąsi kontroliuoti elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis;

3) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, įstaigomis ir organizacijomis ar patikimais savanoriais, kurie įgyvendina elgesio pataisos programas.

2. Vykdydama laisvės apribojimo bausmę, probacijos tarnyba privalo:

1) tikrinti, kaip nuteistasis vykdo paskirtas baudžiamąjį poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones, įpareigojimus, laikosi intensyvios priežiūros sąlygų ir nustatytų draudimų;

2) tikrinti, kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, vykdo Kodekse nustatytas pareigas;

3) Baudžiamojo kodekso nustatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygų pakeitimo ar šios bausmės pakeitimo kita bausme;

4) atlikti Kodekso 17 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytas pareigas.

3. Elektroninio stebėjimo priemonių naudojimo ir nuteistųjų stebėjimo šiomis priemonėmis tvarką nustato probacijos tarnybos direktorius ir Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – laisvės atėmimo vietų įstaiga) direktorius, o specialiųjų techninių priemonių naudojimo tvarką – probacijos tarnybos direktorius.

V DALIS

BAUSMIŲ, KURIOMIS ATIMAMA NUTEISTŲJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

VI SKYRIUS

AREŠTO BAUSMĖS ATLIKIMO TVARKA IR SĄLYGOS

23 straipsnis. Arešto bausmės atlikimo vieta

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, šią bausmę atlieka laisvės atėmimo vietų įstaigoje.
2. Visas areštas atliekamas vienoje bausmės atlikimo vietoje. Perkelti nuteistąjį atlikti arešto iš vienos bausmės atlikimo vietos į kitą leidžiama dėl ligos arba išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje bausmės atlikimo vietoje. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos bausmės atlikimo vietos į kitą tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

24 straipsnis. Nuteistųjų areštu pristatymas ir savarankiškas atvykimas į bausmės atlikimo vietą

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai vykdomas suėmimas, ne vėliau kaip per tris paras nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos pristatomi į bausmės atlikimo vietą.
2. Iš suėmimo vykdymo vietos į bausmės atlikimo vietą, jei bausmės atlikimo vieta nėra suėmimo vykdymo vieta, nuteistuosius pristato Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba) arba kitos teisę konvojuoti nuteistuosius turinčios institucijos.
3. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai suėmimas nevykdomas, ne vėliau kaip per septynias dienas nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos privalo atvykti atlikti arešto bausmės į jos atlikimo vietą. Vietas, kuriose nuteistieji areštu atlieka bausmę, nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.
4. Nuteistasis, dėl ligos ar kitų objektyvių priežasčių negalintis nustatyto laiku atvykti į bausmės atlikimo vietą, privalo iki šio straipsnio 3 dalyje nustatyto termino pabaigos apie tai pranešti laisvės atėmimo vietų įstaigai ir susiderinti su ja atvykimo atlikti arešto bausmės datą.
5. Nuteistųjų, kurie neatvyko atlikti bausmės ir nenurodė laisvės atėmimo vietų įstaigai neatvykimo priežasčių, paiešką atlieka policija.

25 straipsnis Nuteistųjų areštu priėmimas bausmės atlikimo vietoje. Saugumo bausmės atlikimo vietoje užtikrinimas

1. Atvykę atlikti arešto bausmės nuteistieji pasirašytinai supažindinami su jos atlikimo tvarka, jų teisėmis, pareigomis ir draudimais bei nuteistųjų dienotvarka. Šią informaciją laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose turi būti skelbiamos nuteistųjų areštu teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai ir kita su arešto bausmės vykdymu susijusi aktuali informacija, taip pat nuteistųjų areštu dienotvarkė.

Bausmės atlikimo vietoje areštą atliekantiems nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašą, kiekį ir bendrą masę nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

2. Pas nuteistuosius areštu rasti daiktai, nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytame sąrašė, ar leidžiamą turėti daiktų kiekį arba bendrą leidžiamų turėti daiktų masę viršijantys daiktai laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka saugomi arba sunaikinami, o rasti pinigai ir lėšos, gautos teisės aktų nustatyta tvarka realizavus rastus vertingus daiktus, motyvuotu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimo pareigūno nutarimu perduodami į fondą, skirtą nuteistųjų socialinei paramai (toliau – fondas).

3. Bausmių vykdymo sistemos pareigūnai, laisvės atėmimo vietų įstaigos karjeros valstybės tarnautojai ir kiti darbuotojai, palaikydami profesionaliai pozityvius santykius su nuteistaisiais ir stengdamiesi šiuos individualiai pažinti bei suprasti, užima nuteistuosius prasminga veikla, vertina galimą riziką, ją valdo ir taip užtikrina saugią aplinką sau ir nuteistiesiems (toliau – dinaminis saugumas). Dinaminio saugumo užtikrinimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

4. Nuteistieji areštu laikomi rakinamose gyvenamosiose patalpose.

5. Arešto bausmės vykdymo metu taikomos Kodekso 73 straipsnio 2, 4, 5 ir 6 dalių, 75 ir 76 straipsnių nuostatos.

26 straipsnis. Nuteistųjų areštu laikymas atskirai

1. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji vieni nuo kitų atskirai turi būti laikomi:

- 1) vyrai – atskirai nuo moterų;
- 2) nepilnamečiai – atskirai nuo suaugusiųjų;
- 3) nuteistieji areštu – atskirai nuo terminuoto laisvės atėmimo bausmę ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų;
- 4) buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, pirmąjį kartą atliekantys arešto bausmę, – atskirai nuo kitų nuteistųjų areštu.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka izoliuoti nuo kitų nuteistųjų gali būti laikomi ir kiti šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

27 straipsnis. Nuteistųjų areštu teisės ir pareigos

1. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji turi šiame straipsnyje ir Kodekso 42, 45, 47 bei 49 straipsniuose nustatytas teises, o jiems priskirtos pareigos ir taikomi apribojimai nustatyti Kodekso 50 straipsnyje.

2. Nuteistieji areštu turi teisę tris kartus per savaitę paskambinti telefonu ir gauti vieną pasimatymą per trisdešimt parų. Nuteistųjų areštu pasimatymai vyksta tik prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams: su artimaisiais – kontaktiniu būdu (pasimatymo trukmė – iki trijų valandų), o su kitais asmenimis – tik nekontaktiniu būdu (pasimatymo trukmė – iki dviejų valandų). Jei per pasimatymą pažeidžiama jo tvarka, jis nedelsiant nutraukiamas. Jeigu pakartotinai pažeidžiama kontaktiniu būdu vykstančio pasimatymo tvarka, kiti nuteistojo areštu pasimatymai vyksta tik nekontaktiniu būdu. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimas pareigūnas turi teisę leisti nuteistiesiems papildomai paskambinti telefonu ir suteikti papildomų pasimatymų socialiniams ryšiams palaikyti. Jeigu nuteistasis serga sunkia jo gyvybei gresiančia liga, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimas pareigūnas privalo leisti nuteistąjį aplankyti jo artimiesiems. Toks aplankymas neįskaitomas į pasimatymų skaičių. Skambinimo telefonu, pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

3. Nuteistieji areštu turi teisę kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas ir tarptautines organizacijas, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmes atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika, su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais. Pageidaujančius įgyvendinti nurodytą teisę nuteistuosius areštu laisvės atėmimo vietų įstaiga iš šios įstaigos lėšų aprūpina vokais, pašto ženklais, rašymo priemonėmis ir

popieriumi arba sudaro sąlygas į šioje dalyje nurodytus adresatus kreiptis elektroninių ryšių priemonėmis.

4. Nuteistieji turi teisę kasdien ne trumpiau kaip vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat nepilnamečiai ir ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – ne trumpiau kaip dvi valandas pasivaikščioti. Pasivaikščiojimai vyksta laikantis Kodekso 26 ir 44 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

28 straipsnis. Nuteistųjų areštu resocializacijos organizavimas

1. Nuteistųjų areštu resocializaciją organizuoja ir įgyvendina laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat įtraukia į šią veiklą įstaigas ir organizacijas bei patikimus savanorius.

2. Resocializacijos metu įgyvendinamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) probacijos tarnybos direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, taikoma individuali ar grupinė psichoterapija, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems resocializuotis.

29 straipsnis. Nuteistųjų areštu užimtumas

1. Nuteistųjų areštu (išskyrus nuteistuosius iki šešiolikos metų) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas ir aukštojo mokslo studijos neorganizuojami. Areštą atliekančių nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas organizuojamas Kodekso 65 straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Siekiant užtikrinti nuteistųjų areštu pozityvų užimtumą jiems sudaromos sąlygos dalyvauti laisvės atėmimo vietų įstaigos arba kitų įstaigų ir organizacijų bei patikimų savanorių organizuojamose kultūrinėje, švietėjiškoje, sporto ir kitose laisvalaikio veiklose, kurių įgyvendinimas padeda nuteistajam resocializuotis.

3. Jei yra galimybė, nuteistieji areštu gali pateikę rašytinį prašymą užsiimti darbine veikla. Minėtų nuteistųjų užimtumas tokia veikla nelaikomas darbo santykiais ir darbo teisę reglamentuojantys teisės aktai jų užimtumo šia veikla nereguliuoja. Darbine veikla šiems nuteistiesiems leidžiama užsiimti tik laisvės atėmimo vietų įstaigos teritorijoje. Už darbinės veiklos rezultatus, atsižvelgdama į šios veiklos sudėtingumą, apimtis ir jai atlikti skirtą laiką, laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistiesiems areštu moka pinigines išmokas, kurių apskaičiavimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Darbine veikla užsiimantiems nuteistiesiems areštu pinigines išmokas mokamos iš fonde sukauptų lėšų.

VII SKYRIUS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS

NUTEISTŲJŲ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖMIS SIUNTIMO, PRISTATYMO Į BAUSMĖS ATLIKIMO VIETAS IR PRIĖMIMO JOSE TVARKA. NUTEISTŲJŲ PERKĖLIMO Į KITĄ BAUSMĖS ATLIKIMO VIETĄ SĄLYGOS

30 straipsnis. Nuteistųjų laisvės atėmimo bausmėmis pristatymas į bausmės atlikimo vietas ir priėmimas jose. Konkrečios bausmės atlikimo vietos, kuriose nuteistasis atliks laisvės atėmimo bausmę, parinkimas

1. Nuteistieji, kuriems iki nuosprendžio, kuriuo paskirta laisvės atėmimo bausmė, įsiteisėjimo nebuvo taikomas suėmimas, įsiteisėjus teismo nuosprendžiui sulaikomi ir pristatomi į bausmės atlikimo vietas.

2. Konkreti bausmės atlikimo vieta, kurioje nuteistasis turės atlikti laisvės atėmimo bausmę, parenkama atsižvelgiant į jo asmens keliamą pavojų, visuomenės saugumą, padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį, taip pat – į nuteistojo sveikatą, psichologines savybes, amžių, darbingumą ir turimą specialybę. Į parinktą konkrečią bausmės atlikimo vietą, jei ji nesutampa su nuteistojo laikymo vieta, nuteistasis pasiunčiamas per dešimt darbo dienų nuo nuosprendžio, kuriuo

nuteistajam paskirta laisvės atėmimo bausmė, įsiteisėjimo dienos, o šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju – nuo nuteistojo pristatymo į bausmės atlikimo vietą dienos.

3. Į bausmės atlikimo vietas atvykę nuteistieji pasirašytinai supažindinami su bausmės atlikimo tvarka, jų teisėmis, pareigomis ir draudimais. Šią informaciją laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose turi būti skelbiamos nuteistųjų teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai ir kita su laisvės atėmimo bausmės vykdymu susijusi aktuali informacija, taip pat nuteistųjų dienotvarkė.

4. Apie nuteistojo atvykimą į bausmės atlikimo vietą per tris darbo dienas pranešama nuosprendį priėmusiam teismui, nuteistojo sutikimu – ir jo nurodytam asmeniui.

5. Į bausmės atlikimo vietas Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos įstaigos nustatyta tvarka nuteistuosius pristato Viešojo saugumo tarnyba arba kitos teisę konvojuoti nuteistuosius turinčios institucijos.

6. Konkretios bausmės atlikimo vietos parinkimo nuteistiesiems ir jų pristatymo į bausmės atlikimo vietas, taip pat priėmimo jose tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

31 straipsnis. Nuteistųjų laisvės atėmimo bausme perkėlimas į kitą bausmės atlikimo vietą, laikinas jų išvykimas iš bausmės atlikimo vietos

1. Nuteistasis gali būti perkeliamas iš vienos bausmės atlikimo vietos į kitą, jeigu to reikia, šiais atvejais:

- 1) kai yra švelninamas arba griežtinamas nuteistajam taikomas bausmės atlikimo režimas;
- 2) siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems;
- 3) siekiant palengvinti nuteistojo resocializaciją;
- 4) siekiant pašalinti nuteistojo saugumui kylančias grėsmes;
- 5) vykdant nuteistojo perdavimo į užsienio valstybę, kurios pilietybę jis turi, toliau atlikti laisvės atėmimo bausmės procedūras arba kitais Kodekse nustatytais atvejais.

2. Nuteistųjų perkėlimo į kitą bausmės atlikimo vietą tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

3. Nuteistasis gali būti ne ilgiau kaip septynioms paroms laikinai perkeltas į kitą bausmės atlikimo vietą, jei jo dalyvavimas būtinas atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus arba nagrinėjant bylą teisme. Perkėlimas galimas tik tada, kai minėtų veiksmų neįmanoma atlikti bausmės atlikimo vietoje, kurioje nuteistasis nuolat atlieka bausmę, arba kai jo dalyvavimo negalima užtikrinti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitais priemonėmis ir būdais. Nuteistasis į kitą bausmės atlikimo vietą dėl dalyvavimo atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus laikinai perkeliamas motyvuota ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartimi ar motyvuotu prokuroro nutarimu, o dėl bylos nagrinėjimo teisme – motyvuota teisėjo ar teismo nutartimi. Kai nuteistojo perkelti nebereikia, jis, kiek tai yra įmanoma, greičiau grąžinamas į bausmės atlikimo vietą, iš kurios buvo laikinai perkeltas.

4. Motyvuotu ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro sprendimu nuteistasis ne ilgiau kaip vienai dienai gali būti iš bausmės atlikimo vietos pristatomas į procesinių veiksmų atlikimo vietą, jei šių veiksmų neįmanoma atlikti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitais priemonėmis ir būdais. Atlikus procesinius veiksmus, nuteistasis tą pačią dieną grąžinamas į bausmės atlikimo vietą.

ANTRASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMIŲ ATLIKIMO VIETŲ REŽIMAS, NUTEISTŲJŲ GRUPĖS IR NUTEISTIESIEMS TAIKOMO BAUSMĖS ATLIKIMO REŽIMO ŠVELNINIMAS ARBA GRIEŽTINIMAS

32 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietų režimas

Laisvės atėmimo bausmės atliekamos uždaro, pusiau atviro ir atviro režimo bausmės atlikimo vietose.

33 straipsnis. Uždaro režimo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į uždaro režimo bausmės atlikimo vietas siunčiami pilnamečiai asmenys (išskyrus ribotai pakaltinamus asmenis, nėščias moteris ir vaikų iki trejų metų turinčias motinas), kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, ir nuteistieji, kuriems yra paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė.

2. Uždaro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka Kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietų perkelti nuteistieji.

3. Uždaro režimo bausmės atlikimo vietose nuteistieji bausmę atlieka paprastojoje arba drausmės grupėse.

4. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti du pasimatymus, iš kurių vienas vyksta neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) kasdien pasivaikščioti pusantros valandos, o ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas;

3) keturis kartus per savaitę paskambinti telefonu.

5. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per du mėnesius gauti vieną pasimatymą, kuris vyksta tik nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu;

2) kasdien pasivaikščioti po vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – po dvi valandas;

3) vieną kartą per savaitę paskambinti telefonu.

6. Į uždaro režimo bausmės atlikimo vietas atlikti bausmės atvykę nuteistieji priskiriami paprastajai grupei. Į drausmės grupę šie nuteistieji perkeliama Kodekso 36 straipsnyje nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietas siunčiami Kodekso 33 straipsnio 1 dalyje ir 35 straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

2. Pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka Kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš uždaro ir atviro režimo bausmės atlikimo vietų perkelti nuteistieji.

3. Pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose nuteistieji bausmę atlieka paprastojoje, drausmės arba lengvojoje grupėse.

4. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti tris pasimatymus, iš kurių vienas vyksta neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui;

2) keturis kartus per savaitę paskambinti telefonu;

3) kasdien pasivaikščioti po tris valandas.

5. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) per mėnesį gauti vieną pasimatymą, kuris vyksta tik nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu;

2) vieną kartą per savaitę paskambinti telefonu;

3) kasdien pasivaikščioti po dvi valandas.

6. Lengvajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

1) gauti neribotą pasimatymų, iš kurių du per mėnesį vyksta neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui, skaičių;

2) neribotai paskambinti telefonu;

3) kasdien pasivaikščioti po keturias valandas;

4) naudotis maisto ruošimo patalpomis.

7. Į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietas atlikti bausmės pristatyti nuteistieji priskiriami paprastajai grupei. Į lengvąją arba drausmės grupę šie nuteistieji perkeliama Kodekso 36 straipsnyje nustatyta tvarka. Nepilnamečiai nuteistieji į drausmės grupę neperkeliami.

35 straipsnis. Atviro režimo bausmės atlikimo vietose laikomi nuteistieji ir jiems taikomos bausmės atlikimo sąlygos

1. Į atviro režimo bausmės atlikimo vietas siunčiami asmenys, nuteisti už neatsargius nusikaltimus ir tyčinius nusikaltimus, už kuriuos paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija vienerių metų (išskyrus asmenis, nuteistus už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu).

2. Atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę taip pat atlieka Kodekso 37 straipsnyje nustatyta tvarka iš pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietų perkelti nuteistieji.

3. Atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę:

1) turėti su savimi pinigų ir vertingų daiktų, be apribojimų naudotis pinigais;
2) be apribojimų pasimatyti su kitais asmenimis išvykus iš bausmės atlikimo vietos, gauti perduodamus daiktus, bausmės atlikimo vietoje turėti telefoną ir naudotis telefonu bei interneto ryšiu;

3) nuo atsikėlimo momento iki miego laiko laisvai vaikščioti nustatytoje teritorijoje;

4) tęsti darbą, kurį Lietuvos Respublikos teritorijoje dirbo iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pradžios, jei nuteistojo darbo vietoje galima tinkamai užtikrinti jo elgesio kontrolę;

5) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, iki keturiolikos valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos, bet tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu to reikalauja jų dirbamo darbo pobūdis, taip pat darbo paieškos, gydymosi, mokymosi tikslais arba jeigu rengiantis nuteistąjį paleisti iš bausmės atlikimo vietos jam reikia spręsti socialinės paramos gavimo, būsto paieškos, gydymo nuo priklausomybės ligų tęstinumo užtikrinimo ar pasinaudojimo kitomis įstaigų ir organizacijų teikiamomis paslaugomis klausimus;

6) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, – kartą per savaitę iki dviejų parų ne darbo metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius;

7) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, – kasmetinių atostogų metu parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius;

8) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus, jeigu nuteistasis neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių, – likusius tris mėnesius iki bausmės atlikimo pabaigos šią bausmę atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiuose namuose.

4. Iš bausmės atlikimo vietos išvykstantys nuteistieji kelionės išlaidas apmoka patys arba tai padaro kiti jų nurodyti asmenys. Šio straipsnio 3 dalies 3–8 punktuose nurodytais atvejais išvykę iš bausmės atlikimo vietos nuteistieji gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Nuteistųjų išvykimo iš bausmės atlikimo vietos ir jų stebėjimo elektroninio stebėjimo priemonėmis tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

36 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš vienos grupės į kitą

1. Nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliama, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikęs ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastojoje grupėje, o kai ta bausmė yra trumpesnė negu vieneri metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės;

2) užsiima jam pasiūlyta darbine veikla Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė negu vieneri metai, – ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės laiko;

3) vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemones;

4) neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus;

5) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už bausmės atlikimo metu padarytus pažeidimus;

6) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga šią riziką mažinant.

2. Nuteistasis iš lengvosios grupės grąžinamas į paprastąją grupę, kai jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) nutraukė darbo santykius ir ilgiau kaip vieną mėnesį nedirba darbo, kurio vieta yra ne bausmės atlikimo vietoje, arba atsisakė užsiimti jam pasiūlyta darbine veikla ar be pateisinamų priežasčių darbinėje veikloje nedalyvauja Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką;

2) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jis atliko Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

4) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant lengvojoje grupėje, per vienerius metus jam du kartus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 3 punkte;

5) nevykdo individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių;

6) nustatoma, kad jam bausmę atliekant lengvojoje grupėje jo nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

3. Nuteistasis iš paprastosios grupės į drausmės grupę perkeliamas, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

2) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jis atliko Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam buvo tris kartus per vienerius metus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 2 punkte;

4) nevykdo individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių;

5) nustatoma, kad jam bausmę atliekant paprastojoje grupėje jo nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

4. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais iš lengvosios grupės buvo grąžintas į paprastąją grupę, į lengvąją grupę pakartotinai perkeliamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) paprastojoje grupėje, kai buvo į ją grąžintas, atliko ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės;

2) užsiima jam pasiūlyta darbine veikla Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

3) atitinka šio straipsnio 1 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytas sąlygas.

5. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais iš paprastosios grupės buvo perkeltas į drausmės grupę, į paprastąją grupę grąžinamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) drausmės grupėje atliko ne mažiau kaip tris paskirtos bausmės mėnesius;

2) drausmės grupėje užsiima jam pasiūlyta darbine veikla Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius;

3) vykdo individualiame resocializacijos plane nurodytas priemones;

4) neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus;

5) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už baudmės atlikimo metu padarytus pažeidimus.

6. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto, 2 dalies 1 punkto, 4 dalies ir 5 dalies 2 punkto nuostatos dėl nuteistųjų dalyvavimo darbinėje veikloje netaikomos Kodekso 59 straipsnio 2 dalyje, 61 straipsnio 2 dalyje arba kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais į darbinę veiklą neįtraukiamiems arba nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems.

37 straipsnis. Nuteistiesiems taikomo baudmės atlikimo režimo keitimas

1. Uždaro režimo baudmės atlikimo vietų paprastojoje grupėje terminuoto laisvės atėmimo baudmę atliekantys nuteistieji perkeliami į pusiau atviro režimo baudmės atlikimo vietų paprastąją grupę, kai jie atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną trečdalį baudmės;
- 2) vykdo individualiame resocializacijos plane nustatytas priemones;
- 3) jų elgesys nekelia pavojaus aplinkiniams.
- 4) Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius;

5) neturi nuobaudų už baudmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus;

6) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už baudmės atlikimo metu padarytus pažeidimus.

2. Uždaro režimo baudmės atlikimo vietų paprastojoje grupėje laisvės atėmimo iki gyvos galvos baudmę atliekantys nuteistieji perkeliami į pusiau atviro režimo baudmės atlikimo vietų paprastąją grupę, kai jie atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra atlikę ne mažiau kaip dešimt metų baudmės;
- 2) atitinka šio straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose nustatytas sąlygas.

3. Pusiau atviro režimo baudmės atlikimo vietų drausmės grupėje baudmę atliekantys nuteistieji, kurie kelia pavojų aplinkiniams arba kuriems už teisės aktų pažeidimus, padarytus baudmę atliekant drausmės grupėje, per vienerius metus tris kartus buvo taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) drausminimo priemonės, perkeliami arba grąžinami į uždaro režimo baudmės atlikimo vietą toliau atlikti baudmės paprastojoje grupėje.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodyti nuteistieji pakartotinai perkeliami arba grąžinami į pusiau atviro režimo baudmės atlikimo vietų paprastąją grupę, jei jie atlieka baudmę paprastojoje grupėje, atitinka šio straipsnio 1 arba 2 dalyse nurodytas sąlygas ir nuo jų perkėlimo arba grąžinimo į uždaro režimo baudmės atlikimo vietą dienos praėjo ne mažiau kaip dveji metai.

5. Pusiau atviro režimo baudmės atlikimo vietų lengvojoje grupėje baudmę atliekantys nuteistieji, kuriems gali būti taikomas lygtinis paleidimas iš baudmės atlikimo vietos, perkeliami į atviro režimo baudmės atlikimo vietą, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį baudmės, o nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas baudmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat tie, kuriems lygtinis paleidimas iš baudmės atlikimo vietos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo nukreipti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos baudmės dalies, – atlikę ne mažiau kaip šešis mėnesius baudmės nuo teismo nutarties dėl baudmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo ir nukreipimo į baudmės atlikimo vietą vykdymo pradžios;

2) iki galimo lygtinio paleidimo iš baudmės atlikimo vietos taikymo pagal Kodekso 82 straipsnio 1 ir 2 dalis jiems liko ne daugiau kaip vieneri metai;

3) vykdo individualiame resocializacijos plane nustatytas priemones;

4) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba baudmės atlikimo metu ji akivaizdžiai sumažinta;

5) neturi nuobaudų už baudmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus;

6) neturi neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių už baudmės atlikimo metu padarytus pažeidimus;

7) užsiima jiems pasiūlyta darbine veikla (savarankiškai dirba ne baudmės atlikimo vietoje) Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius mėnesius.

6. Pusiau atviro režimo bausmės atlikimo sąlygomis lengvojoje grupėje terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys ir šio straipsnio 5 dalies 3–7 punktuose nustatytas sąlygas atitinkantys nuteistieji, kuriems negali būti taikomas lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos, atlikę tris ketvirtadalius bausmės, likus ne daugiau kaip vieneriems metams iki bausmės pabaigos, perkeliama į atviro režimo bausmės atlikimo vietą.

7. Nuteistieji, kurie atlikdami bausmę atviro režimo bausmės atlikimo vietoje be pateisinamų priežasčių nedarba ar nesimoko arba kelia pavojų laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams ar kitiems asmenims arba kuriems už teisės aktų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant atviro režimo bausmės atlikimo vietoje, per vienerius metus tris kartus buvo taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) drausminimo priemonės, perkeliama į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietos paprastąją grupę toliau atlikti bausmės. Šie nuteistieji pakartotinai perkeliama arba grąžinami į atviro režimo bausmės atlikimo vietą, jei jie laisvės atėmimo bausmę atlieka lengvojoje grupėje, atitinka šio straipsnio 5 dalies 3–7 punktuose nustatytas sąlygas ir nuo jų perkėlimo (grąžinimo) į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietą dienos praėjo ne mažiau kaip vieneri metai.

8. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkto ir 5 dalies 7 punkto nuostatos dėl nuteistųjų dalyvavimo darbinėje veikloje netaikomos Kodekso 59 straipsnio 2 dalyje, 61 straipsnio 2 dalyje arba kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais į darbinę veiklą neįtraukiamiems arba nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems.

9. Nuteistiesiems taikomo bausmės atlikimo režimo keitimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

TREČIASIS SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ TEISĖS, PAREIGOS IR JIEMS TAIKOMI DRAUDIMAI

38 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų teisė bausmės atlikimo vietoje turėti asmeninių daiktų, šių daiktų įgijimo būdai ir naudojimosi tais daiktais reikalavimai

1. Nuteistieji, atsižvelgiant į bausmės atlikimo vietos režimą ir grupę, kurioje yra laikomi, turi teisę bausmės atlikimo vietoje turėti asmeninių daiktų, kurių jie gali įsigyti arba gauti perduodamų. Bausmės atlikimo vietose nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašus, daiktų kiekį ir bendrą masę nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

2. Atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji asmeninius daiktus perkasi savarankiškai. Uždaro arba pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekančių nuteistųjų apsipirkimą organizuoja laisvės atėmimo vietų įstaiga.

3. Didžiausia pinigų suma, už kurią uždaro arba pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji gali per mėnesį nusipirkti asmeninių daiktų, yra:

- 1) šešių bazinių socialinių išmokų dydžio – lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;
- 2) keturių bazinių socialinių išmokų dydžio – paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;
- 3) trijų bazinių socialinių išmokų dydžio – drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems.

4. Į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą didžiausią pinigų sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos įsigyjama (prenumeruojama) spaudos leidinių, knygų ir elektros prietaisų, sumos. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nuteistoms motinoms, apgyvendintoms kartu su savo vaikais bausmės atlikimo vietos vaikų (kūdikių) namuose arba ne bausmės atlikimo vietoje esančiose patalpose, teisę dėl darbo, mokslo ar resocializacijos nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos turintiems nuteistiesiems, apgyvendintiems ne bausmės atlikimo vietoje esančiose patalpose.

5. Patys nuteistieji arba kiti asmenys jiems turi teisę prenumeruoti spaudos leidinius (išskyrus pornografinius leidinius ar leidinius, kuriuose propaguojamas smurtas arba žiaurumas).

6. Uždaro arba pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę vieną kartą per šešis mėnesius gauti perduodamų daiktų. Konkrečių daiktų, kurie šiems

nuteistiesiems gali būti perduodami arba atsiunčiami paštu, sąrašą, perduodamų daiktų priėmimo ir įteikimo nuteistiesiems tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Viena pašto siunta (vienu kartu perduodami daiktai) neturi sverti daugiau kaip penkiolika kilogramų.

7. Pas nuteistuosius rasti daiktai, kurie nenurodyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose sąrašuose, ar leidžiamą turėti daiktų kiekį arba bendrą jų masę viršijantys daiktai laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka saugomi arba sunaikinami, o pas nuteistuosius, atliekančius bausmę uždaro arba pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose, rasti pinigai ir lėšos, gautos teisės aktų nustatyta tvarka realizavus rastus vertingus daiktus, motyvuotu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimo pareigūno nutarimu perduodami į fondą.

8. Nuteistieji, turintys teisę naudotis elektros prietaisais, sumoka už šių prietaisų sunaudotą elektros energiją. Šiems nuteistiesiems leidžiamą naudotis elektros prietaisų techninius parametrus ir naudojimosi jais tvarką, taip pat šių prietaisų elektros energijos sąnaudų apskaičiavimo ir išlaidų už jų sunaudotą elektros energiją apmokėjimo taisyklės nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

9. Elektros prietaisai iš nuteistųjų paimami, jeigu:

1) nuteistieji pažeidžia šio straipsnio 8 dalyje nurodytą naudojimosi elektros prietaisais tvarką, – iki šešių mėnesių;

2) nuteistieji įsiskolina už elektros prietaisų sunaudotą elektros energiją, – iki bus sumokėta skola;

3) nuteistieji praranda teisę turėti elektros prietaisus.

10. Šio straipsnio 9 dalyje nurodytais atvejais paimti elektros prietaisai saugomi bausmės atlikimo vietoje. Paimti elektros prietaisai nuteistojo prašymu perduodami jų pasiimti į bausmės atlikimo vietą atvykusiems nuteistojo nurodytiems asmenims arba grąžinami nuteistajam, kai jis vėl įgyja teisę naudotis elektros prietaisais arba kai yra paleidžiamas iš bausmės atlikimo vietos.

39 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė pasimatyti

1. Nuteistųjų pasimatymai vyksta prižiūrint arba neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams. Nuteistieji, atsižvelgdami į turimų pasimatymų skaičių, pasirenka, kaip įgyvendins savo teisę pasimatyti. Minimalus nuteistiesiems suteikiamų pasimatymų skaičius ir jų rūšis nustatyti Kodekso 33, 34, 35 ir 71 straipsniuose. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimas turi teisę leisti papildomai pasimatyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytais būdais, jeigu to nuteistasis prašo dėl svarbių priežasčių.

2. Prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams, nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

1) nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu – iki dviejų valandų;

2) kontaktiniu būdu – iki trijų valandų.

3. Kontaktiniu būdu nuteistųjų pasimatymai vyksta tik su artimaisiais, o lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų – ir su kitais asmenimis.

4. Laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams neprižiūrint nuteistiesiems leidžiama pasimatyti šiais būdais:

1) specialiose bausmės atlikimo vietos patalpose – iki dvidešimt keturių valandų;

2) pilnamečiam nuteistajam be palydos, o nepilnamečiam nuteistajam – kartu su artimaisiais, rūpintojais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis išvykstant pasimatyti iš bausmės atlikimo vietos – iki aštuonių valandų.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodyto pasimatymo metu nuteistajam leidžiama pasimatyti tik su sutuoktiniu arba sugyventiniu. Šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytu atveju nuteistajam leidžiama išvykti iš bausmės atlikimo vietos Kodekso 77 straipsnyje nustatytu atveju.

6. Nuteistiesiems, kurie bausmę atlieka būdami priskirti lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti gali būti leidžiama papildomai pasimatyti neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui.

7. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytų pasimatymų metu nuteistajam arba lankytojams pageidaujant laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka jiems nemokamai

tiekiamas Kodekso 92 straipsnio 5 dalyje nurodytas maistas arba sudaromos sąlygos bausmės atlikimo vietoje įsigyti maisto produktų.

8. Atviro bausmės atlikimo režimo sąlygomis bausmę atliekantys nuteistieji savo teisę pasimatyti įgyvendina tik Kodekso 35 straipsnyje nustatyta tvarka išvykę iš bausmės atlikimo vietos.

9. Bausmės atlikimo vietoje vykstantis pasimatymas, per kurį pažeidžiama pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu per vienerius metus nuo šio pažeidimo padarymo dienos pakartotinai pažeidžiama pasimatymo tvarka arba jeigu už padarytą tokį pažeidimą nuteistajam buvo paskirta nuobauda, kiti šio nuteistojo pasimatymai vyksta tik nuotoliniu arba nekontaktiniu būdu, o pasimatymai kontaktiniu būdu arba neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams vėl leidžiami praėjus šešiams mėnesiams nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo dienos ir tik tokiu atveju, jeigu nuteistasis daugiau neturi nuobaudų už padarytus pasimatymų tvarkos pažeidimus.

10. Nuteistiesiems sutuoktiniams, kurie abu atlieka bausmę ir abu neturi teisės išvykti iš bausmės atlikimo vietos, leidžiama pasimatyti šio straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 4 dalies 1 punkte nurodytais būdais, jei jie arba jų nurodyti asmenys apmoka visas su vieno iš sutuoktinių pervežimu į kitą bausmės atlikimo vietą susijusias išlaidas, apskaičiuotas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka. Šių pasimatymų vietą nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioti pareigūnai.

11. Nuteistąjį, sergantį sunkia liga, gresiančia jo gyvybei, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo leisti aplankyti jo artimiesiems. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

12. Nuteistojo pageidavimu vienas pasimatymas laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams neprižiūrint gali būti pakeistas dviem pasimatymais prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams arba keturiais telefoniniais pokalbiais, o vienas pasimatymas prižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovams – dviem telefoniniais pokalbiais.

13. Pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

40 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė gauti ir siųsti pinigines perlaidas

1. Nuteistieji turi teisę gauti pinigines perlaidas ir siųsti jas artimiesiems, o laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno leidimu – ir kitiems asmenims.

2. Perlaidomis gauti pinigai įskaitomi į bausmės atlikimo vietoje esančią nuteistojo asmeninę sąskaitą, o nuteistiesiems, turintiems teisę turėti grynųjų pinigų, – pervedami į jų nurodytas asmenines sąskaitas kredito įstaigose.

3. Nuteistiesiems atnešti grynieji pinigai bausmės atlikimo vietose nepriimami.

41 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė susirašinėti

1. Nuteistieji turi teisę siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų.

2. Nuteistiesiems draudžiama siųsti anoniminius ar kolektyvinius skundus valstybės ir savivaldybių institucijoms. Be to, draudžiama kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais kitų asmenų vardu.

3. Laiškų siuntimo išlaidas apmoka patys nuteistieji.

4. Nuteistųjų gaunami ir siunčiami laiškai, išskyrus atvejus, kai jie susirašinėja su advokatu, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje bausmės atliekančių nuteistųjų pareiškimus yra pripažinusi Lietuvos Respublika, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu arba teismo (teisėjo) nutartimi gali būti tikrinami, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės aktų pažeidimams arba apsaugotos kitų asmenų teisės ir laisvės, arba laikinai (iki trijų mėnesių) sustabdomas laiškų išsiuntimas ir įteikimas. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarime ar teismo (teisėjo) nutartyje turi būti nurodomi laiškų tikrinimo arba išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo pagrindai, trukmė, būdas, asmenys, kurių siunčiami ar gaunami

laiškai bus tikrinami arba kurių laiškų išsiuntimas ir įteikimas sustabdomas, ir kitos aplinkybės, dėl kurių laiškus būtina tikrinti arba sustabdyti jų išsiuntimą ir įteikimą. Laiškų išsiuntimo ir įteikimo sustabdymas gali būti pratęstas, tačiau kiekvienu atveju ne ilgesniam negu trijų mėnesių laikotarpiui. Laiškų tikrinimas nutraukiamas arba jų išsiuntimas ir gavimas atnaujinamas išnykus pagrindams, dėl kurių laiškai buvo tikrinami arba jų siuntimas ir gavimas buvo sustabdyti.

5. Bausmės atlikimo vietose nuteistųjų vardu gautų laiškų įteikimo ir nuteistųjų laiškų išsiuntimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

42 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė gauti teisinę pagalbą

1. Nuteistieji turi teisę laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka nekliudomai susitikti ir susirašinėti su savo advokatu bei bendrauti su juo telefonu. Susitikimų ir bendravimo telefonu kartų skaičius ir trukmė, taip pat laiškų kiekis neribojami.

2. Nuteistiesiems bendraujant su savo advokatu turi būti užtikrinamas jų bendravimo konfidencialumas. Kiekvienas susitikimas su advokatu vyksta laisvės atėmimo vietų įstaigos nustatyto laiku ir negali tęstis ilgiau kaip aštuonias valandas.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir tais atvejais, kai nuteistajam bausmės atlikimo vietoje teikiamos notarinės paslaugos.

43 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė paskambinti telefonu

1. Nuteistieji turi teisę paskambinti telefonu, jeigu jie gali apmokėti telefoninio pokalbio išlaidas arba naudojasi ryšio paslauga kalbėti telefonu kito abonento sąskaita. Nuteistasis, kuriam nustatytas skambinimo dažnumas, paskambinęs telefonu gali kalbėtis iki dvidešimt minučių, o ilgiau tik tuo atveju, jei yra galimybės.

2. Nuteistųjų skambinimo dažnumą nustato Kodekso 33, 34, 35 ir 71 straipsniai. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę leisti papildomai paskambinti telefonu, jeigu nuteistasis to prašo dėl svarbių priežasčių.

3. Telefoninis pokalbis gali būti nutrauktas, jei nuteistasis pažeidžia laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytą skambinimo tvarką.

44 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė pasivaikščioti gryname ore

1. Nuteistieji turi teisę kasdien pasivaikščioti gryname ore.

2. Nuteistųjų pasivaikščiavimams vyksta dienos metu specialiai tam skirtose bausmės atlikimo vietos teritorijoje laikantis Kodekso 74 straipsnio reikalavimų. Pasivaikščiavimo trukmę nustato Kodekso 33, 34, 35, 71 ir 81 straipsniai. Pasivaikščiavimo gali nebūti arba jo trukmė sutrumpinama tik esant nepalankioms oro sąlygoms, jei su tuo sutinka nuteistasis.

3. Pasivaikščiavimas gali būti nutrauktas, jei nuteistasis pažeidžia laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytą pasivaikščiavimo tvarką arba nuteistasis pats prašo jį nutraukti.

45 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė atlikti religines apeigas

1. Tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatyto laisvalaikio metu bausmės atlikimo vietoje vieni arba kartu su kitais nuteistaisiais atlikti religines apeigas.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo užtikrinti, kad religinės apeigos netrukdytų kitų nuteistųjų poilsiui.

3. Dvasininkus religinėms apeigoms atlikti kviečia laisvės atėmimo vietų įstaiga.

4. Religinių apeigų atlikimo bausmės atlikimo vietose tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

46 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė sudaryti santuoką

1. Nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti santuoką.
2. Bausmės atliekančių nuteistųjų santuoka sudaroma vienoje iš vietų, kurioje atliekama bausmė. Nuteistųjų pervežimo išlaidas, apskaičiuotas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka, apmoka patys nuteistieji arba jų nurodyti asmenys.
3. Santuokos sudarymo metu nuteistieji gali dėvėti tai progai skirtus drabužius. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę suteikti santuoką sudariusiam nuteistajam vieną papildomą pasimatymą specialiose bausmės atlikimo vietos patalpose, vykstantį neprižiūrint laisvės atėmimo vietų įstaigos atstovui.
4. Santuokos sudarymo bausmės atlikimo vietose tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

47 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė sudaryti civilinius sandorius

Nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka disponuoti savo turtu, esančiu ne bausmės atlikimo vietoje, taip pat per atstovą sudaryti sandorius, išskyrus tokius sandorius, kurie dėl savo pobūdžio gali būti sudaromi tik asmeniškai.

48 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė steigti kolektyvo tarybas

1. Nuteistieji turi teisę bausmės atlikimo vietose steigti nuteistųjų kolektyvo tarybas, kurių paskirtis – padėti laisvės atėmimo vietų įstaigai organizuoti resocializaciją ir spręsti su nuteistųjų buitimi susijusius klausimus. Nuteistųjų kolektyvo tarybos veiklos kryptis ir formas nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Inicijuoti nuteistųjų kolektyvo tarybų steigimą gali ir laisvės atėmimo vietų įstaiga.
2. Nuteistųjų kolektyvo tarybų veikla turi neprieštarauti nuteistųjų užimtumo, resocializacijos, režimo užtikrinimo ir saugumo interesams.

49 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užsieniečių teisė palaikyti ryšius su savo valstybių atstovais

1. Nuteistieji užsieniečiai turi teisę palaikyti ryšius su savo valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ir konsulinėmis įstaigomis, įskaitant teisę susitikti, paskambinti telefonu ar susirašinėti su savo valstybės diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos atstovais.
2. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais ir tvarka nuteistieji užsieniečiai gali būti perduoti atlikti bausmės į kitą valstybę.

50 straipsnis. Specialiosios laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pareigos ir jiems taikomi draudimai

1. Nuteistieji privalo:
  - 1) vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytos laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos;
  - 2) vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnų reikalavimus.
2. Nuteistiesiems draudžiama:
  - 1) organizuoti piketus, mitingus, demonstracijas ir kitus grupinius renginius be laisvės atėmimo vietų įstaigos leidimo ir juose dalyvauti;
  - 2) steigti politines partijas ir organizacijas ir dalyvauti jų veikloje;
  - 3) vartoti alkoholinius gėrimus ar jų surogatus, psichotropines ar kitokias psichiką veikiančias medžiagas arba toksines priemones, taip pat be gydytojo leidimo vartoti medikamentus;
  - 4) perleisti savo turtą kitiems nuteistiesiems, suimtiesiems ar laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams (pareigūnams, valstybės tarnautojams, darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį) arba jį įsigyti iš šių asmenų; teikti mokamas ar kitaip atlyginamas paslaugas tiek kitiems nuteistiesiems ar suimtiesiems, tiek laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojams arba gauti minėtas paslaugas iš šių asmenų;
  - 5) daryti tatuiruotes sau ir kitiems asmenims;

6) be laisvės atėmimo vietų įstaigos įgalioto pareigūno leidimo platinti rankraščius ir leidinius;

7) kurstyti kitus nuteistuosius ir suimtuosius atsisakyti vykdyti laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojų reikalavimus;

8) reikalauti bet kokios paslaugos iš kitų nuteistųjų ar suimtųjų, naudoti fizinį ar psichinį smurtą prieš kitus asmenis;

9) gauti, įsigyti spaudos leidinių, kuriuose propaguojamas smurtas ar žiaurumas, taip pat pornografinių leidinių, knygų, vaizdo ar garso įrašų, taip pat juos laikyti, platinti arba prenumeruoti;

10) turėti tabako gaminių patalpose, kuriose izoliuojami nuteistieji, taip pat laisvės atėmimo vietų įstaigos nurodytose vietose ir patalpose, kuriose nuteistiesiems teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos;

11) su savimi turėti asmeninių daiktų, nenurodytų Kodekso 25 straipsnio 1 dalyje, 38 straipsnio 1 dalyje ir 81 straipsnio 1 dalyje nurodytuose sąrašuose.

3. Nustatytų pareigų neatliekantys ir draudimų nesilaikantys nuteistieji atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ RESOCIALIZACIJA

51 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos organizavimas

1. Nuteistųjų resocializaciją organizuoja ir įgyvendina laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat įtraukia į šią veiklą įstaigas ir organizacijas bei patikimus savanorius.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nustatyta tvarka gali įstaigoms ir organizacijoms (išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas) bei patikimiems savanoriams įgyvendinant nuteistųjų resocializaciją kompensuoti su savanoriška veikla susijusias išlaidas.

52 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos tikslai ir priemonės

1. Nuteistųjų resocializacija grindžiama nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos valdymu ir atkuriamojo teisingumo įgyvendinimu. Nusikalstamo elgesio rizika vertinama vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) probacijos tarnybos direktoriaus aprobuotomis metodikomis ir programomis.

2. Nuteistųjų resocializacijos tikslai:

1) užtikrinti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją;

2) mažinti jų nusikalstamų veikų recidyvą.

3. Nuteistųjų resocializacijos priemonės yra šios:

1) individualus ir grupinis darbas su nuteistuoju, kurio metu ugdomi nuteistojo gebėjimai gyventi nenusikalstant ir skatinama jo resocializacija;

2) nuteistųjų dvasinių ir socialinių poreikių tenkinimo priemonės;

3) pagalba sprendžiant nuteistojo asmenines ir socialines problemas;

4) socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo skatinimo priemonės;

5) laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus ir (ar) probacijos tarnybos direktoriaus aprobuotų elgesio pataisos programų įgyvendinimas;

6) individuali ar grupinė psichoterapija;

7) psichologinė pagalba;

8) atkuriamojo pobūdžio priemonės, kuriomis siekiama sutaikyti nuteistąjį ir nukentėjusįjį bei atlyginti nusikalstama veika padarytą žalą;

9) kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems sėkmingai resocializuotis.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytas priemonės laisvės atėmimo vietų įstaiga pagal kompetenciją gali leisti įgyvendinti Kodekso 51 straipsnyje nurodytiems subjektams.

53 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų resocializacijos planavimas

1. Resocializacija vyksta pagal nuteistajam sudarytą individualų resocializacijos planą. Sudarant šį planą, turi dalyvauti nuteistasis. Sudarant individualų resocializacijos planą gali būti įtraukiami Kodekso 51 straipsnyje nurodytos įstaigos ir organizacijos bei patikimi savanoriai, kurių dalyvavimas įgyvendinant resocializacijos plane numatytas priemones gali padėti nuteistajam resocializuotis.

2. Individualus resocializacijos planas sudaromas atsižvelgiant į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos vertinimo metu nustatytas aplinkybes ir šio vertinimo rezultatus. Nepilnamečiams nuteistiesiems individualus resocializacijos planas sudaromas atsižvelgiant ir į jų socialinę brandą, asmenybės ugdymo poreikius.

3. Individualus resocializacijos planas turi būti sudarytas ne vėliau kaip per penkiolika darbo dienų nuo nuteistojo atvykimo į bausmės atlikimo vietą dienos.

4. Nuteistasis su individualiu resocializacijos planu supažindinamas pasirašytinai.

5. Individualaus resocializacijos plano formą, jo rengimo ir peržiūrėjimo metodiką tvirtina laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

PENKTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ UŽIMTUMAS

54 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo tikslas

Nuteistųjų užimtumo tikslas – mažinti neigiamą kalinimo įtaką, suteikti galimybę jiems įgyti žinių, įgūdžių ir kvalifikaciją, kurie padėtų lengviau integruotis į visuomenę, kai jie bus paleisti iš bausmės atlikimo vietos.

55 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo formos

1. Bausmę atliekantiems nuteistiesiems Kodekso nustatyta tvarka ir sąlygomis sudaromos galimybės užsiimti prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla.

2. Nuteistųjų užimtumo prasminga jų ir visuomenės interesus atitinkančia veikla formos:

- 1) nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje;
- 2) nuteistųjų darbas ne bausmės atlikimo vietoje;
- 3) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas, aukštasis mokslas;
- 4) individuali veikla;

5) dalyvavimas įstaigų ir organizacijų kultūrinėje, švietėjiškoje, sporto ir kitose veiklose, kurios padeda nuteistajam resocializuotis.

56 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumo organizavimas

1. Organizuodama nuteistųjų užimtumą, laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo siekti, kad kiekvienas nuteistasis, išskyrus Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, ne mažiau kaip penkias valandas per parą užsiimtų kuria nors iš Kodekso 55 straipsnio 2 dalyje nurodytų užimtumo formų.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, organizuodama nuteistųjų užimtumą:

1) privalo siekti, kad visiems darbine veikla galintiems užsiimti nuteistiesiems būtų pasiūlyta įsitraukti, kiek tai yra įmanoma, į jų įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbo įgūdžius, darbo patirtį ar kvalifikaciją atitinkančią veiklą;

2) bendradarbiauja su fiziniais ar juridiniais asmenimis ir sudaro su jais sutartis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla ar kuria kita iš Kodekso 55 straipsnio 2 dalyje nurodytų užimtumo formų bausmės atlikimo vietoje ar už jos ribų;

3) motyvuoja nuteistuosius įsidarbinti ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, pradėti ar tęsti mokymąsi pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir studijų programas;

4) ieško darbo vietų, teikia praktinę pagalbą savarankiškai darbo vietų, esančių ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, ieškantiems nuteistiesiems, tarpininkauja jiems įsidarbinant;

5) padeda nuteistiesiems įsigyti jų individualiai veiklai vykdyti reikalingų priemonių ir realizuoti vykdant šią veiklą sukurtus gaminius;

6) organizuoja kultūrinius, švietėjiškus ir sporto renginius.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka bausmės atlikimo vietose nuteistiesiems, neturintiems teisės Kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos, sudaromos sąlygos mokytis profesinio mokymo įstaigoje ar nuotoliniu būdu studijuoti aukštojoje mokykloje.

4. Individualią veiklą nuteistieji paprastai vykdo laisvalaikio metu. Leidimo bausmės atlikimo vietoje nuteistajam užsiimti individualia veikla suteikimo ir individualios veiklos vykdymo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius, kurio nustatyta tvarka taip pat nuteistųjų individuali veikla gali būti prilyginama jų darbinei veiklai (darbui ne bausmės atlikimo vietoje), jei iš tokios veiklos nuteistasis gauna nuolatinės pajamas, kurių vidurkis yra ne mažesnis už Kodekso 60 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytos piniginės išmokos, kuri mokama nuteistiesiems, užsiimantiems darbine veikla Kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką, minimalų mėnesinį dydį. Nuteistojo vykdomą individualią veiklą prilyginus jo darbinei veiklai laikoma, kad jis užsiima darbine veikla (dirba ne bausmės atlikimo vietoje) Kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką.

5. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius nustato tvarką, pagal kurią bausmę vykdanti įstaiga iš nuteistojo vykdomos individualios veiklos pajamų, nepriskaičiavus individualią veiklą vykdančiam nuteistajam privalomų mokėti Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų mokesčių sumų, išskaičiuoja dešimt procentų dydžio sumą ir ją perveda į fondą. Šiuo tikslu laisvės atėmimo vietų įstaiga turi teisę iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos gauti reikiamą informaciją apie nuteistojo deklaruotas iš individualios veiklos gautas pajamas. Tais atvejais, kai nuteistasis neturi asmeninės sąskaitos kredito įstaigoje, bausmę vykdanti įstaiga padeda jam iš jos administruojamos nuteistojo asmeninės sąskaitos Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytiems mokesčių administratoriams pervesti nuteistajam vykdant individualią veiklą privalomų mokėti mokesčių sumas.

6. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka nuteistųjų dalyvavimas įstaigų ir organizacijų organizuojamose veiklose gali būti prilyginamas jų darbinei veiklai (darbui ne bausmės atlikimo vietoje).

57 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga

1. Siekiant bausmės atlikimo vietose efektyviau organizuoti bausmių vykdymo sistemos poreikius užtikrinantį nuteistųjų užimtumą darbine veikla, gali būti steigiamas specialus laisvės atėmimo vietų įstaigai pavaldus ar jos kontroliuojamas nuteistųjų darbinę veiklą organizuojantis juridinis asmuo (toliau – nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga).

2. Pagrindinis nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos tikslas – padėti nuteistiesiems neprarasti darbo įgūdžių ir (ar) įgyti naujų darbo įgūdžių, kad atlikę bausmę jie galėtų sėkmingai integruotis į visuomenę.

3. Vykdydama savo veiklą, nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga užtikrina, kad jų darbinės veiklos rezultatai būtų panaudojami visos bausmių vykdymo sistemos poreikiams tenkinti. Nuteistųjų darbinės veiklos metu sukurtą produkciją ir paslaugas nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga komerciniais tikslais gali teikti ir kitiems asmenims.

58 straipsnis. Fondas

1. Iš nuteistųjų darbinės veiklos gautos laisvės atėmimo vietų įstaigos ar nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos pajamos gali būti naudojamos tik nuteistųjų užimtumui darbine veikla užtikrinti bei jų socialinėms ar buities sąlygoms gerinti. Iš nuteistųjų darbinės veiklos gautų pajamų dalį laisvės atėmimo vietų įstaiga ir nuteistųjų užimtumą darbine

veikla organizuojanti įstaiga perveda į fondą. Fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

2. Nuteistųjų užimtumo darbine veikla organizavimas gali būti finansuojamas iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ DARBINĖ VEIKLA BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOJE

59 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą bausmės atlikimo vietoje tvarka

1. Kiekvienas uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietoje bausmę atliekantis nuteistasis, savarankiškai neįsidarbinęs ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, privalo užsiimti bausmės atlikimo vietoje jam pasiūlyta darbine veikla ir taip prisidėti prie jo išlaikymo bausmės atlikimo vietoje sąnaudų mažinimo. Nuteistųjų įtraukimo į darbinę veiklą tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka į darbinę veiklą neįtraukiami neįgalūs nuteistieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat sulaukę socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus nuteistieji, ribotai pakaltinami nuteistieji, nepilnamečiai nuteistieji, kurie mokosi bendrojo ugdymo arba profesinio mokymo įstaigose, nėščios moterys, vaikų iki trejų metų turinčios motinos bei nuteistieji, kurių vykdoma individuali veikla arba dalyvavimas įstaigų ir organizacijų organizuojamose veiklose Kodekso 56 straipsnio 4 ir 6 dalyse nurodytais atvejais prilygintas darbinei veiklai.

3. Konkreti darbinė veikla nuteistajam parenkama, kiek tai yra įmanoma, atsižvelgiant į jo darbingumą, įgytą profesiją ar specialybę, turimus darbo įgūdžius, darbo patirtį ar kvalifikaciją. Laisvės atėmimo vietų įstaiga arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga turi siekti, kad nuteistųjų darbinės veiklos pobūdis būtų reguliariai keičiamas ir nuteistieji įgytų įvairių darbo įgūdžių, taip pat – kad darbinės veiklos atlikimo laikas netrukdytų nuteistiesiems vykdyti resocializacijos plane nurodytas priemones.

4. Neturintys teisės Kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos nuteistieji darbine veikla gali užsiimti tik bausmės atlikimo vietos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijoje ar laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus apibrėžtose jų prieigose, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nustatytą išimtį. Paprastai šie nuteistieji užsiima bausmės atlikimo vietos ūkio priežiūra, nuteistųjų buities sąlygų gerinimo, bausmės atlikimo vietos ar nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijos ar jų aplinkos tvarkymo, produkcijos gamybos veiklomis. Trumpesnę kaip vienerių metų laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji veikla, susijusia su produkcijos gamyba, paprastai neužsiima.

5. Laisvės atėmimo vietų įstaiga arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojanti įstaiga gali sudaryti sutartis su fiziniais ir juridiniais asmenimis dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla bausmės atlikimo vietos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos teritorijoje ar už jos ribų. Jei pagal šias sutartis neturinčių teisės Kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais išvykti iš bausmės atlikimo vietos nuteistųjų darbinė veikla vyksta ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje, laisvės atėmimo vietų įstaiga organizuoja ir užtikrina šių nuteistųjų elgesio kontrolę jų darbinės veiklos atlikimo vietoje. Sutarties dėl nuteistųjų užimtumo darbine veikla pavyzdinę formą tvirtina laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

6. Drausmės grupės sąlygomis laikomi nuteistieji darbine veikla užsiima tik bausmės atlikimo vietos teritorijoje.

60 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbinės veiklos bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje sąlygos

1. Nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje ir Kodekso 59 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju nelaikoma darbo santykiais, darbo teisinius santykius reglamentuojantys teisės aktai šios veiklos nereguliuoja, išskyrus Kodekse numatytus atvejus.

2. Nuteistųjų darbinė veikla bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje organizuojama taip:

1) konkrečią darbinę veiklą, kurią nuteistajam pavedama atlikti, taip pat šios veiklos atlikimo pradžią ir pabaigą nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančios įstaigos darbuotojai. Nesant rašytinio nuteistojo sutikimo, jam negali būti pavedama darbine veikla užsiimti švenčių ir poilsio dienomis;

2) nuteistieji darbine veikla užsiima penkias dienas per savaitę ne ilgiau kaip aštuonias valandas per dieną, o tais atvejais, kai dėl darbinės veiklos specifikos negalima laikytis šiame punkte nustatytos kasdieninės ar kassavaitinės nuteistųjų darbinės veiklos trukmės, *mutatis mutandis* vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, nuteistųjų darbinės veiklos trukmė gali būti nustatoma taikant suminę darbinės veiklos laiko apskaitą. Nuteistajam gali būti leidžiama darbine veikla užsiimti ilgiau negu šiame punkte nurodytą laiką tik esant jo rašytiniam sutikimui ir jei tai netrukdytų jam dalyvauti pasimatymuose bei vykdyti jo resocializacijos plane nurodytų priemonių;

3) už darbinės veiklos rezultatus, atsižvelgdama į šios veiklos sudėtingumą, apimtį ir veiklai atlikti skirtą laiką, laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistiesiems moka pinigines išmokas. Šių išmokų apskaičiavimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Darbine veikla užsiimantiems nuteistiesiems pinigines išmokas mokamos iš fonde sukauptų lėšų;

4) už vienerius dalyvavimo darbinėje veikloje metus nuteistiesiems suteikiamas dvidešimt darbo dienų trukmės poilsio laikas, už kurį jiems mokama piniginė išmoka. Nuteistiesiems pageidaujant per vienerius metus jiems gali būti suteikiamas papildomas iki dešimt darbo dienų trukmės poilsio laikas, už kurį piniginė išmoka nemokama;

5) nuteistieji, kuriems darbinės veiklos atlikimo metu buvo padaryta žala, turi teisę į jos atlyginimą Civilinio kodekso nustatyta tvarka;

6) laikas, kurį nuteistieji dalyvauja darbinėje veikloje, neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą.

3. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytas išmokas, išskaičiusi iš jų Kodekso 62 straipsnyje nurodytą sumą, laisvės atėmimo vietų įstaiga perveda į jos administruojamas šių nuteistųjų asmenines sąskaitas.

61 straipsnis. Minimali laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbinės veiklos trukmė ir atsisakymo dalyvauti darbinėje veikloje pasekmės

1. Bausmę vykdanči įstaiga, sudarydama nuteistųjų užimtumo darbine veikla grafiką, užtikrina, kad:

1) kiekvienas nuteistasis, išskyrus į darbinę veiklą neįtrauktus ar nuo dalyvavimo joje atleistus šios dalies 2 punkte nurodytus nuteistuosius, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip 80 valandų per mėnesį;

2) nuteistieji, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo, profesinio mokymo programas ar studijuoja pagal aukštųjų mokyklų nuolatinių studijų programas, darbine veikla užsiimtų ne mažiau kaip 40 valandų per mėnesį.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka ir sąlygomis nuteistasis laikinai atleidžiamas nuo dalyvavimo darbinėje veikloje dėl sveikatos būklės (pagal gydytojo išvadą) arba kai atlieka Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, taip pat laiku, skirtu pasiruošti egzaminams ir juos laukti.

3. Nuteistajam, atlikusiam Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, laikinai nustatoma iki keturiasdešimt valandų ilgesnė dalyvavimo darbinėje veikloje trukmė, negu nurodyta

šio straipsnio 1 dalyje, kuri taikoma, iki nuteistasis atliks šią veiklą visą laiką, kurį būtų privalėjęs skirti atlikdamas Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą.

4. Nuteistasis, kuris atsisakė užsiimti laisvės atėmimo vietų įstaigos pasiūlyta darbine veikla arba atsisakė šioje veikloje dalyvauti šiame straipsnyje nurodytą laiką, negali būti skatinamas, jam draudžiama išvykti iš bausmės atlikimo vietos (išskyrus specialias trumpalaikes išvykas), įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes), naudotis asmeniniais elektros prietaisais. Šioje dalyje nustatyti draudimai nuteistajam nebetaikomi, kai jis vieną mėnesį užsiima darbine veikla ne mažiau kaip šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką.

62 straipsnis. Išskaitos iš laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų piniginių išmokų

1. Iš darbinėje veikloje dalyvaujančiam nuteistajam priskaičiuotų piniginių išmokų laisvės atėmimo vietų įstaiga išskaito dešimt procentų sumą ir įrašo ją į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį, kuria naudotis jis neturi teisės. Ypatingais atvejais laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotam pareigūnui leidus nuteistasis bausmės atlikimo metu gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi nuteistojo neliečiamos asmeninės sąskaitos dalyje sukaupta pinigų suma nuteistajam išduodama jį paleidžiant iš bausmės atlikimo vietos arba nuteistojo prašymu pervedama į jo nurodytą asmeninę sąskaitą, kai jis perkeliamas į atviro režimo bausmės atlikimo vietą.

2. Išskaičius šio straipsnio 1 dalyje nustatytą sumą, iš likusios piniginės išmokos sumos išskaitomos pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Išlaikymas nepilnamečiams vaikams ir bausmės atlikimo metu valstybei padarytos žalos atlyginimas skaičiuojami nuo visos nuteistajam priskaičiuotos piniginės išmokos ir visų kitų rūšių pajamų sumos ir išskaitomi iki sumos į nuteistojo neliečiamą asmeninės sąskaitos dalį išskaičiavimo.

SEPTINTASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SAVARANKIŠKAS DARBAS NE BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOJE

63 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė savarankiškai įsidarbinti ne bausmės atlikimo vietoje

1. Kodekso 69 straipsnyje nustatytais atvejais ir sąlygomis nuteistiesiems gali būti leidžiama dirbti laisvės atėmimo vietų įstaigos pasiūlytą arba jų pačių susirastą darbą, kurio vieta yra ne bausmės atlikimo vietoje arba nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga leidžia Kodekso 69 straipsnyje nustatytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam sudaryti darbo sutartį, kai jo darbas neprieštarauja jo resocializacijos tikslams, o darbo laikas per mėnesį yra ne trumpesnis už Kodekso 61 straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką ir nuteistąjį įdarbinantis asmuo įsipareigoja jo darbo užmokestį pervesti į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą.

3. Nuteistiesiems draudžiama sudaryti darbo sutartis, kai jų darbo pobūdis susijęs su komandiruotėmis už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų arba ilgiau negu vieną dieną trunkančiomis komandiruotėmis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Šiame skirsnyje nustatytais sąlygomis nuteistieji gali būti priimami į darbą ir nuteistųjų užimtumą darbine veikla organizuojančioje įstaigoje.

64 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbo ne bausmės atlikimo vietoje ypatumai

1. Ne bausmės atlikimo vietoje savarankiškai dirbančių nuteistųjų darbo santykiai, jų valstybinio socialinio draudimo ir jo stažo klausimai reglamentuojami Darbo kodekse, Lietuvos

Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir kituose teisinius darbo santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2. Visas šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų darbo užmokestis pervedamas į laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamą nuteistojo asmeninę sąskaitą, iš kurios bausmę vykdanči įstaiga kartą per mėnesį išskaito dešimt procentų nuteistojo darbo užmokesčio dydžio sumą ir ją perveda į fondą.

3. Į šiame straipsnyje nurodytų nuteistųjų, kuriems leidžiama su savimi turėti pinigų, laisvės atėmimo vietų įstaigos administruojamas sąskaitas pervestas darbo užmokestis, išskaičius sumą į fondą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pervedamas į nuteistųjų nurodytas asmenines sąskaitas kredito įstaigose.

4. Ne bausmės atlikimo vietoje savarankiškai dirbantiems nuteistiesiems jų kasmetinių atostogų metu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka ir terminais gali būti leista parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar Lietuvos Respublikos teritorijoje pasimatyti su artimaisiais.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ BENDRASIS UGDYMAS IR PROFESINIS MOKYMAS

65 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų bendrasis ugdymas

1. Uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose organizuojamas nuteistųjų (išskyrus Kodekso 69 straipsnyje nurodytus nuteistuosius, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje mokykloje) bendrasis ugdymas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų vyresnių negu šešiolikos metų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jiems pageidaujant. Neįgalių ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jiems pageidaujant, sutikus laisvės atėmimo vietų įstaigai ir leidus gydytojui.

3. Uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų bendrąjį ugdymą organizuoja savivaldybės, kurių teritorijoje yra bausmės atlikimo vietos. Šiose bausmės atlikimo vietose savivaldybių tarybų įsteigtų mokyklų veiklai vykdyti reikalingas patalpas suteikia laisvės atėmimo vietų įstaiga, ji taip pat padengia šių patalpų eksploatavimo, remonto ir mokyklinių baldų įsigijimo išlaidas. Mokymo lėšos ugdymo planui įgyvendinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms įsigyti bei mokyklos ūkiui skirtos lėšos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka skiriamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto numatytų asignavimų. Organizaciniai uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose laikomų nuteistųjų bendrojo ugdymo klausimai gali būti aptarti laisvės atėmimo vietų įstaigos ir nuteistųjų bendrąjį ugdymą vykdančios mokyklos susitarimu.

4. Atviro režimo laisvės atėmimo vietose laikomų nuteistųjų bendrasis ugdymas vykdomas mokyklose, kurios veikia ne bausmės atlikimo vietose.

5. Nuteistųjų bendrasis ugdymas vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

66 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų profesinis mokymas

1. Uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose organizuojamas jose laikomų nuteistųjų (išskyrus Kodekso 69 straipsnyje nurodytus nuteistuosius, kuriems laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje profesinio mokymo įstaigoje) profesinis mokymas. Šių nuteistųjų profesinis mokymas ar atskiros jo dalys gali būti organizuojami nuteistuosius įdarbinusiose įstaigose ir organizacijose.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga sudaro sutartis su profesinio mokymo įstaigomis dėl nuteistųjų profesinio mokymo organizavimo konkrečiose uždaro arba pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaiga nuteistųjų profesiniam mokymui bausmės atlikimo vietoje vykdyti suteikia reikalingas patalpas ir padengia šių patalpų eksploatavimo, remonto ir profesinio mokymo įstaigos baldų įsigijimo išlaidas. Kitos profesinio mokymo išlaidos padengiamos Lietuvos Respublikos įstatymų ir juos įgyvendinančių teisės aktų nustatyta tvarka iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto numatytų asignavimų.

4. Atviro režimo laisvės atėmimo vietose laikomų nuteistųjų profesinis mokymas vykdomas ne bausmės atlikimo vietose veikiančiose profesinio mokymo įstaigose.

5. Nuteistųjų profesinis mokymas vykdomas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS

LAIKINAS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ IŠVYKIMAS IŠ BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOS

67 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų trumpalaikė išvyka dėl svarbių priežasčių

1. Terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems gali būti leidžiama su palyda arba be jos išvykti iš bausmės atlikimo vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje ne ilgiau kaip dešimčiai parų dėl artimojo mirties ar sunkios ligos, gresiančios ligonio gyvybei, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelę materialinę žalą nuteistajam ar jo artimiesiems.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti leidžiama su palyda išvykti iš bausmės atlikimo vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje tik dėl artimojo mirties. Šie nuteistieji į bausmės atlikimo vietą privalo būti grąžinti tą pačią dieną.

3. Leidimą išvykti bausmės atlikimo vietoje terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančiam nuteistajam duoda laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas, o laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančiam nuteistajam – laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, jo elgesį bausmės atlikimo metu ir nuteistojo išvykos iš bausmės atlikimo vietos metu aplinkiniams galinčio kilti pavojaus riziką. Laikas, kurį nuteistasis buvo išvykęs iš bausmės atlikimo vietos, įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Tokios kelionės ir palydos išlaidas apmoka pats nuteistasis arba kiti jo nurodyti asmenys.

4. Nepilnamečiai nuteistieji iš bausmės atlikimo vietos vyksta tik su palyda. Specialios išvykos metu terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali, o laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems – privalo būti uždėti antrankiai. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno sprendimu be palydos vykstantys nuteistieji laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis.

5. Tvarką, pagal kurią nuteistiesiems dėl svarbių priežasčių suteikiama trumpalaikė išvyka iš bausmės atlikimo vietos, nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Apie nuteistojo specialią išvyką iš bausmės atlikimo vietos pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijai įstaigai.

68 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų trumpalaikės išvykos į namus

1. Pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietų lengvosios grupės laikymo sąlygomis bausmę atliekantys nuteistieji, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytus nuteistuosius, turi teisę trims paroms, o dirbančių nuteistųjų kasmetinių atostogų metu – iki dešimt parų nelydimi išvykti iš bausmės atlikimo vietos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar Lietuvos Respublikos teritorijoje pasimatyti su artimaisiais, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

1) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir yra nustatyta pažanga ją mažinant;

2) yra atlikę šio straipsnio 2 dalyje nustatytą minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį;

3) neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių;

4) užsiima jam pasiūlyta darbine veikla (savarankiškai dirba ne bausmės atlikimo vietoje) Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius (ši sąlyga netaikoma nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems).

2. Minimali atliktos laisvės atėmimo bausmės dalis (nuo bausmės atlikimo laisvės atėmimo vietų įstaigoje pradžios), kurią atlikus nuteistiesiems suteikiama trumpalaikė išvyka į namus:

1) šeši mėnesiai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, taip pat nepilnamečiams;

2) vieneri metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;

3) dveji metai – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkantiems nuteistiesiems, jeigu jie yra atlikę minimalią laisvės atėmimo bausmės dalį, išvykti į namus leidžiama:

1) vieną kartą per du mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė neviršija trejų metų laisvės atėmimo, o šiems nuteistiesiems atlikus pusę bausmės – du kartus per mėnesį;

2) vieną kartą per tris mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija trejus metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės, – vieną kartą per du mėnesius, o likus šešiams mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal Kodekso 82 straipsnio 3 dalį arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieneriems metams, kai lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos netaikomas, – du kartus per mėnesį;

3) vieną kartą per keturis mėnesius – nuteistiesiems, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, atlikusiems pusę bausmės, – vieną kartą per tris mėnesius, o likus šešiams mėnesiams iki lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal Kodekso 82 straipsnio 1 ir 2 dalis arba iki bausmės pabaigos likus ne daugiau kaip vieneriems metams, kai lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos netaikomas, – du kartus per mėnesį.

4. Dirbančių nuteistųjų prašymu jų kasmetinių atostogų metu laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas vieną kartą per metus šiems nuteistiesiems priklausančios trumpalaikės išvykos į namus trukmę gali pratęsti iki dešimt parų.

5. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės aktų pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę nutarimu laikinai uždrausti nuteistajam pasinaudoti teise į trumpalaikę išvyką iš bausmės atlikimo vietos. Šio draudimo taikymo terminai, jo pratęsimo procedūra ir nuteistojo informavimo apie taikomą draudimą tvarka nustatyta Kodekso 69 straipsnyje.

6. Trumpalaikė išvyka į namus nesuteikiama šiems nuteistiesiems:

1) atliekantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;

2) pavojingiems recidyvistams;

3) ribotai pakaltinamiems;

4) sergantiems pavojingomis arba ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, kurios plinta oro lašeliniu būdu;

5) kurie trumpalaikės išvykos iš bausmės atlikimo vietos metu padarė teisės aktų pažeidimų ir nėra praėję vieneri metai nuo nuobaudos už šiuos pažeidimus įvykdymo dienos.

7. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nutarimu į trumpalaikę išvyką į namus išvykusių nuteistųjų stebėjimas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekamas elektroninio stebėjimo priemonėmis.

8. Trumpalaikės išvykos į namus nuteistiesiems suteikiamos tik laisvu nuo darbinės veiklos ar darbo metu. Konkrečią nuteistojo trumpalaikės išvykos į namus datą, atsižvelgdamas į jo prašymą, nustato ir dėl elektroninio stebėjimo priemonių taikymo nusprendžia laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas. Trumpalaikės išvykos į namus laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba kiti jo nurodyti asmenys.

9. Apie nuteistojo išvyką į namus pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijai įstaigai.

69 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų trumpalaikė išvyka iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos

1. Nuteistasis, kuriam laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas leidžia savarankiškai dirbti ne bausmės atlikimo vietoje arba mokytis ne bausmės atlikimo vietoje veikiančioje bendrojo ugdymo, profesinio mokymo įstaigoje ar studijuoti pagal aukštosios mokyklos nuolatinių studijų programą, arba dalyvauti įgyvendinant ne bausmės atlikimo vietoje vykdomas resocializacijos priemones, turi teisę nelydimas išvykti iš bausmės atlikimo vietos į darbo, mokymosi ar resocializacijos priemonių atlikimo vietą ir iš jos grįžti, jeigu jis atitinka visas šias sąlygas:

- 1) atlieka bausmę pusiau atviro režimo bausmės atlikimo sąlygomis lengvojoje grupėje;
- 2) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga ją mažinant;
- 3) atlieka ne laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;
- 4) yra atlikęs ketvirtadalį laisvės atėmimo bausmės (ši sąlyga taikoma nuteistajam, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija dešimt metų);
- 5) iki galimo jo perkėlimo į atviro tipo bausmės atlikimo vietą liko ne daugiau kaip vieneri metai (ši sąlyga taikoma nuteistajam, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė viršija dešimt metų);
- 6) nėra pripažintas pavojingu recidyvistu ar ribotai pakaltinamu;
- 7) neturi nuobaudų už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus arba neįvykdytų administracinių nuobaudų ar administracinio poveikio priemonių;
- 8) užsiima jam pasiūlyta darbine veikla Kodekso 61 straipsnyje nurodytą laiką ne mažiau kaip tris paskutinius bausmės atlikimo mėnesius (ši sąlyga netaikoma nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems nuteistiesiems);
- 9) neserga pavojinga arba ypač pavojinga užkrečiamąja liga, kuri plinta oro lašeliniu būdu.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę įgyvendinantys nuteistieji darbo, mokymo arba resocializacijos laikymo laiku privalo būti tam tikroje vietovėje arba konkrečioje teritorijoje ar vykti tam tikru maršrutu. Su informacija apie grįžimo į bausmės atlikimo vietą laiką, vietovės arba teritorijos, kurioje leidžiama būti šią teisę turintiems nuteistiesiems, ribas bei maršrutą, kuriuo leidžiama vykti, nuteistieji supažindinami pasirašytinai. Nuteistieji, jiems išvykus iš bausmės atlikimo vietos, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą teisę turintys nuteistieji taip pat gali būti apgyvendinami bausmės atlikimo vietų gyvenamosiose patalpose, esančiose už bausmės atlikimo vietos teritorijos ribų.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam gali būti suteikiamas vienkartinis leidimas nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos, jei to reikia siekiant gauti ambulatorines sveikatos priežiūros paslaugas, kurios neteikiamos bausmės atlikimo vietoje, susirasti darbo vietą ar gauti kitas nuteistajam reikalingas nereguliaraus pobūdžio viešąsias paslaugas. Suteikdamas šioje dalyje nurodytą leidimą laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas nuteistajam nustato grįžimo į bausmės atlikimo vietą laiką, pasirašytinai supažindina jį su informacija apie vietovės arba teritorijos, kurioje išvykos metu jam leidžiama būti, ribas ir maršrutą, kuriuo leidžiama vykti.

4. Nuteistasis netenka teisės nelydimas išvykti iš bausmės atlikimo vietos dėl darbo, mokymosi ar resocializacijos, jeigu jis nutraukė darbo santykius, nebesimoko ar nebedalyvauja ne bausmės atlikimo vietoje vykdančios resocializacijos priemonės arba nebeatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų.

5. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės aktų pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas turi teisę laikinai uždrausti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam išvykti iš bausmės atlikimo vietos. Šis draudimas taikomas, iki išnyksta priežastys, dėl kurių nuteistajam laikinai uždrausta nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos, bet ne ilgiau kaip šeši mėnesiai, o nepilnamečiam nuteistajam – ne ilgiau kaip trys mėnesiai. Jeigu pasibaigus šioje dalyje nurodyto draudimo laikui neišnyko priežastys, dėl kurių nuteistajam buvo laikinai uždrausta nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos, arba atsirado kitų priežasčių, dėl

kurių šis draudimas turi būti taikomas, laikino draudimo taikymo terminas pratęsiamas šioje dalyje nustatytam laikotarpiui.

6. Nuteistajam, kuriam laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas laikinai uždraudė nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos arba pratęsė tokio draudimo terminą, raštu nurodomos priežastys, dėl kurių toks draudimas taikomas (pratęsiamas draudimo taikymo terminas), draudimo taikymo trukmė ir rekomendacijos, kaip nuteistasis turėtų elgtis, kad minėtas draudimas nelydimam išvykti iš bausmės atlikimo vietos jam nebūtų taikomas.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

NĖŠČIŲ MOTERŲ IR VAIKŲ IKI TREJŲ METŲ TURINČIŲ MOTINŲ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO YPATUMAI

70 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę, pristatymas ar perkėlimas į specialią bausmės atlikimo vietą ir laikymo joje sąlygos

1. Nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos, jei jos pageidauja pačios auginti savo vaikus, per dešimt dienų nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos pristatomos į bausmės atlikimo vietą, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai.

2. Moterys, kurios tapo nėščios bausmės atlikimo vietoje, perkeliamos į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bausmės atlikimo vietą.

3. Bausmės atlikimo vietoje, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai, moterims sudaromos sąlygos pačioms auginti ir prižiūrėti vaikus, kol jiems sueis treji metai.

4. Kai bausmės atlikimo vietoje, kurioje veikia vaikų (kūdikių) namai, auginamiems nuteistųjų moterų vaikams sukanka treji metai arba kai nuteistosios nustoja juos prižiūrėti, šie vaikai perduodami vaikų tėvams (tėviams), artimiesiems giminaičiams ar kitiems globėjams, o kai tokių nėra, – vaikų (kūdikių) globos įstaigoms.

5. Bausmės atlikimo vietoje esančių vaikų (kūdikių) namų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus bei vaikų aprūpinimo sąlygas nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

71 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų laisvės atėmimo bausmės atlikimas ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje

1. Nėščioms moterims ir vaikų iki trejų metų turinčioms motinoms laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas gali leisti gyventi laisvės atėmimo vietų įstaigai ar pačioms šioms nuteistosioms priklausančiose arba jų nuomojamose netoli bausmės atlikimo vietos esančiose gyvenamosiose patalpose.

2. Atsižvelgiant į vaiko interesus, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas kasmet gali būti pratęsiamas, bet ne ilgiau, kaip iki vaikas bus pradėtas ugdyti pagal pradinio ugdymo programą.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios yra nuolat prižiūrimos ir, be kitų Kodekse nustatytų teisių, gali:

1) turėti grynųjų pinigų ir neribotai juos naudoti;
2) neribotai paskambinti telefonu, pasimatyti ir gauti perduodamų daiktų, neribojant jų perdavimo dažnumo;

3) numatytu laiku laisvai vaikščioti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno nustatytoje teritorijoje. Su informacija apie šios teritorijos ribas nuteistosios supažindinamos pasirašytinai.

4. Pasibaigus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytam atleidimo nuo darbo laikotarpiui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios privalo užsiimti Kodekso 55 straipsnio 2 dalies 1 arba 2 punkte nurodyta veikla.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuteistųjų stebėjimas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekamas elektroninio stebėjimo priemonėmis.

6. Nuteistosios, kuriai už padarytus teisės aktų pažeidimus per vienerius metus tris kartus buvo taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) drausminimo priemonės, teisė gyventi ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje panaikinama ir ji perkeliama į bausmės atlikimo vietą toliau atlikti bausmės paprastojoje grupėje.

7. Tais atvejais, kai ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje nuteistųjų auginami vaikai sulaukia šio straipsnio 1 dalyje nurodyto amžiaus arba panaikinamas ar nepratęsiamas leidimas atlikti bausmę ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje, nuteistųjų vaikų perdavimo klausimas sprendžiamas Kodekso 70 straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka.

72 straipsnis. Vaikų iki trejų metų turinčių nuteistųjų motinų, atliekančių laisvės atėmimo bausmę, teisė rūpintis savo vaikais netoli bausmės atlikimo vietos esančiose vaikų (kūdikių) globos įstaigose

1. Nuteistųjų motinų pageidavimu jų vaikai gali būti laikomi vietovės, kurioje yra bausmės atlikimo vieta, vaikų (kūdikių) globos įstaigose.

2. Nuteistosios motinos, kurių vaikai iki trejų metų laikomi vietovės, kurioje yra bausmės atlikimo vieta, vaikų (kūdikių) globos įstaigose, turi teisę kasdien ne mažiau kaip po dvi valandas pasimatyti su savo vaikais.

3. Į pasimatymo su vaikais laiką neįskaitoma krūtimi maitinančioms motinoms skirtas vaikų maitinimo laikas.

4. Nuteistų moterų pasimatymų su vaikų (kūdikių) globos įstaigose esančiais jų vaikais iki trejų metų tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

**VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS
SAUGUMO VALDYMAS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOSE**

73 straipsnis. Saugumo užtikrinimas laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose

1. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose užtikrinamas dinaminis saugumas, nustatytas Kodekso 25 straipsnio 3 dalyje.

2. Bausmės atlikimo vietose naudojamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytos inžinerinės ir techninės priemonės, nuteistųjų, jų turimų ar jiems perduodamų daiktų, taip pat jų gyvenamųjų ir kitų bendro naudojimo patalpų kratos ir apžiūros atliekamos laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka. Nuteistiesiems pranešama apie inžinerines ir technines priemones, kurios gali kelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai.

3. Nuteistųjų užrakinimo gyvenamosiose patalpose tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

4. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos nustatyta tvarka užtikrinama, kad uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietų teritorijos nepatektų į judriojo ryšio tinklų aprėpties zoną.

5. Vidaus reikalų ministro ir teisingumo ministro nustatytais atvejais ir tvarka laisvės atėmimo vietų įstaiga, vykdydama laisvės atėmimo bausmę, gali pasitelkti Viešojo saugumo tarnybą ir policiją.

6. Į bausmės atlikimo vietą įeinantys ir iš jos išeinantys asmenys, išskyrus Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo, Europos Parlamento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius, teisėjus, tikrinami laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytais techninėmis priemonėmis, taip pat tikrinamos įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės. Kilus pagrįstų įtarimų, patikrinami į bausmės atlikimo vietą įeinančių ir iš jos išeinančių asmenų daiktai bei drabužiai. Įėjimo į bausmės atlikimo vietas ir išėjimo iš jų tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

74 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų laikymas atskirai

1. Nuteistieji atskirai vieni nuo kitų turi būti laikomi:

1) vyrai – atskirai nuo moterų;

- 2) nepilnamečiai – atskirai nuo suaugusiųjų;
- 3) nuteistieji – atskirai nuo arešto bausmę atliekančių nuteistųjų;
- 4) buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, pirmąjį kartą atliekantys laisvės atėmimo bausmę, – atskirai nuo kitų nuteistųjų.

2. Kartu su nepilnamečiais nuteistaisiais gali būti laikomi dvidešimt ketverių metų amžiaus nesukakę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmę pradėjo atlikti būdami nepilnamečiais, jei pagal Kodekso 31 straipsnio 1 dalį jų nėra pagrindo perkelti jų į kitą bausmės atlikimo vietą.

3. Nuteistieji vieni nuo kitų izoliuojami arba atskirai laikomi ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka atskirai nuo kitų nuteistųjų gali būti laikomi ir kiti, šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti, nuteistieji.

75 straipsnis. Laikinas laisvės atėmimo bausmę atliekančio nuteistojo izoliavimas

Nuteistasis, kai gali kilti grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, taip pat kai kitomis priemonėmis negalima užkirsti kelio teisės aktų pažeidimui ir būtina tokį pažeidimą darantį ar padariusį nuteistąjį izoliuoti, ne ilgiau kaip keturiasdešimt aštuonioms valandoms izoliuojamas nuo kitų nuteistųjų, iki bus priimtas sprendimas dėl šio nuteistojo laikymo sąlygų.

76 straipsnis. Saugumo užtikrinimas laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietose esant ypatingoms situacijoms

1. Jeigu nuteistieji imasi neteisėtų grupinių veiksmų, pažeidžiančių laisvės atėmimo vietų įstaigoje nustatytą vidaus tvarką, arba turima duomenų, kad jie planuoja tokių veiksmų imtis, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius turi teisę iki vieno mėnesio sustabdyti:

- 1) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems (išskyrus atvejus, kai susirašinėjama su advokatu);
- 2) pasimatymų suteikimą nuteistiesiems (išskyrus nuteistųjų susitikimus su advokatu);
- 3) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;
- 4) nuteistųjų skambinimą telefonu (išskyrus atvejus, kai skambinama advokatui);
- 5) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių organizavimą;
- 6) laikiną nuteistųjų išvykimą iš bausmės atlikimo vietų;
- 7) kitų asmenų (išskyrus advokatą) patekimą į bausmės atlikimo vietas.

2. Lietuvos Respublikoje arba atskirose jos dalyse paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, karantiną arba įvedus nepaprastąją padėtį, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius turi teisę, pranešęs teisingumo ministru, laikinai, bet ne ilgiau kaip iki tada, kai bus atšaukti valstybės lygio ekstremalioji situacija, karantinas arba nepaprastoji padėtis, visose bausmės atlikimo vietose arba dalyje jų sustabdyti arba apriboti:

- 1) laikiną nuteistųjų išvykimą iš bausmės atlikimo vietos;
- 2) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems (išskyrus atvejus, kai susirašinėjama su advokatu);
- 3) kitų asmenų (išskyrus advokatą) patekimą į bausmės atlikimo vietas;
- 4) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;
- 5) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių bausmės atlikimo vietose organizavimą;
- 6) kitų teisių, kurios pagal Lietuvos Respublikos įstatymus gali būti laikinai ribojamos esant valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, karantinui arba nepaprastajai padėčiai, įgyvendinimą.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SKATINIMAS IR DRAUSMINIMAS

77 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų skatinimo priemonės

Už nepriekaištingą elgesį ir pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios skatinimo priemonės:

- 1) paskirtos nuobaudos už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą panaikinimas;
- 2) pasivaikščiojimo laiko pailginimas;
- 3) maksimalios pinigų sumos, už kurią nuteistasis gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, padidinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma;
- 4) leidimas iki aštuonių valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos pasimatyti su artimaisiais arba švietimo, dalyvavimo resocializacijos priemonėse, kultūros, sporto ar kituose ne bausmės atlikimo vietoje organizuojamuose renginiuose tikslais;
- 5) papildomos trumpalaikės išvykos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus suteikimas.

78 straipsnis. Skatinimo priemonių skyrimo laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems tvarka

1. Kodekso 77 straipsnyje nurodytas skatinimo priemonės nuteistiesiems skiria laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas.
2. Konkreti skatinimo priemonė nuteistajam parenkama atsižvelgiant į tai, kokią teigiamą įtaką nuteistojo elgesiui ji galėtų padaryti.
3. Skiriant Kodekso 77 straipsnio 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, nuteistajam panaikinama viena jo turima nuobauda.
4. Skiriant Kodekso 77 straipsnio 2 punkte nustatytą skatinimo priemonę, nustatoma pailginto pasivaikščiojimo trukmė ir šios priemonės taikymo trukmė, kuri negali būti ilgesnė kaip trys mėnesiai.
5. Kodekso 77 straipsnio 3 punkte nurodyta skatinimo priemonė gali būti skiriama tik nuteistiesiems, kurie pagal Kodeksą turi teisę įsigyti asmeninių daiktų. Skiriant šią skatinimo priemonę nustatoma ir jos taikymo trukmė, kuri negali būti ilgesnė kaip trys mėnesiai.
6. Kodekso 77 straipsnio 4 punkte nurodyta skatinimo priemonė gali būti skiriama tik nuteistiesiems, kurie pagal Kodeksą turi teisę laikinai išvykti iš bausmės atlikimo vietos. Nepilnamečiams nuteistiesiems, kuriems paskirta Kodekso 77 straipsnio 4 punkte nurodyta skatinimo priemonė, leidžiama iki aštuonių valandų išvykti iš bausmės atlikimo vietos tik su artimaisiais, rūpintojais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis arba laisvės atėmimo vietų įstaigos darbuotojais.

79 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų drausminimo priemonės

1. Bausmės atlikimo režimo reikalavimus pažeidę nuteistieji gali būti drausminami jiems skiriant šias nuobaudas:
  - 1) maksimalios pinigų sumos, už kurią nuteistieji gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, sumažinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma iki trijų mėnesių;
  - 2) draudimas vieną mėnesį įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenis ir kanceliarines prekes);
  - 3) vienos bazinės socialinės išmokos dydžio įmoka į fondą.
2. Nuteistiesiems, nevykdantiems Kodekso 50 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytos pareigos arba nesilaikantiems Kodekso 50 straipsnio 2 dalies 1, 3, 7 ir 8 punktuose nustatytų draudimų, taip pat bausmės atlikimo režimą pažeidusiems nuteistiesiems, kai iki šio pažeidimo padarymo jiems per vienerius metus tris kartus buvo taikytos administracinės nuobaudos ir (ar) drausminimo priemonės, gali būti skiriama nuobauda – jų izoliavimas iki trisdešimt parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki penkių parų.

80 straipsnis. Drausminimo priemonių skyrimo laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems tvarka

1. Kodekso 79 straipsnyje nurodytas drausminimo priemonės nuteistiesiems skiria laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas.
2. Skiriant nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, paskirtų nuobaudų kiekį ir pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo padarymo. Skiriamos nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.
3. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena nuobauda.
4. Nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o jei dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas, – nuo tyrimo pabaigos dienos, bet ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos.
5. Paskirta nuobauda pradedama vykdyti tuoj pat, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos. Nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos, išskyrus Kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą nuobaudą, nevykdoma.
6. Jeigu nuteistasis, kuriam paskirta Kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta nuobauda, asmeninėje sąskaitoje neturi lėšų arba jų turi nepakankamai, kad būtų iš karto sumokėta paskirta įmoka į fondą, Kodekso 79 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta nuobauda laikoma įvykdyta, kai iš nuteistojo asmeninės sąskaitos laisvės atėmimo vietų įstaiga išskaito šiai įmokai ar likusiai jos daliai sumokėti reikalingas lėšas.
7. Nėščioms ir vaikų iki trejų metų turinčioms nuteistosioms, taip pat asmenims, kurie dėl medicininių priežasčių negali būti izoliuojami, Kodekso 96 straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda neskiriama, o jeigu buvo paskirta, – nevykdoma.
8. Nuteistasis turi teisę Kodekso 100 straipsnyje nustatyta tvarka apskūsti jam paskirtą nuobaudą. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius, išnagrinėjęs skundą, turi teisę nuteistajam paskirtą nuobaudą sušvelninti arba ją panaikinti, jeigu ją paskyręs pareigūnas viršijo savo įgaliojimus, netinkamai įvertino visas pažeidimo padarymo aplinkybes arba jeigu nuobauda paskirta nepadariusiam pažeidimo nuteistajam.
9. Jeigu nuteistajam per tris mėnesius, o nepilnamečiam nuteistajam – per du mėnesius nuo nuobaudos įvykdymo dienos nepaskiriama nauja nuobauda, jis laikomas neturinčiu nuobaudų.
10. Nuteistasis pasirašytinai informuojamas apie drausminimo priemonės paskyrimą, jam įteikiama sprendimo, kuriuo nuteistajam paskirta nuobauda, kopija.

81 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų izoliavimo sąlygos

1. Nuteistieji, atliekantys Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, laikinai atleidžiami nuo darbinės veiklos. Jie neturi teisės gauti pasimatymų (išskyrus teisę susitikti su advokatu), perduodamų daiktų, taip pat paskambinti telefonu (išskyrus atvejus, kai jie įgyvendina Kodekso 42 straipsnyje nurodytą teisę). Jiems leidžiamų įsigyti ir (ar) turėti drabužių ir avalynės, higienos priemonių ir kitų asmeninių daiktų sąrašus bei jų kiekį nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius. Šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama skaityti knygas, spaudos leidinius ir kitą literatūrą, kasdien po vieną valandą, o nepilnamečiams, neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, bei ligoniams (pagal gydytojo išvadą) – po dvi valandas pasivaikščioti.
2. Už teisės aktų pažeidimus, padarytus nuteistiesiems esant izoliuotiems, jiems gali būti skiriamos Kodekso 79 straipsnyje nurodytos nuobaudos, išskyrus pakartotinį izoliavimą.

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS

TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ LYGTINIS PALEIDIMAS IŠ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO VIETOS

82 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietos taikymo pagrindai

1. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, kurių nusikalstamo elgesio rizika žema arba kurie padarė akivaizdžią pažangą ją mažindami, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje

nurodytus nuteistuosius, gali būti lygtinai paleisti iš bausmės atlikimo vietos atlikę tokią bausmės dalį:

1) vieną trečdalį paskirtos laisvės atėmimo bausmės – asmenys, nuteisti už nusikaltimus, padarytus dėl neatsargumo, taip pat nepilnamečiai ir kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija ketverių metų laisvės atėmimo;

2) pusę paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija ketverius metus, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;

3) du trečdalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo.

2. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas bausmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat kuriems lygtinis paleidimas iš bausmės atlikimo vietos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo nukreipti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos bausmės dalies, gali būti lygtinai paleisti iš bausmės atlikimo vietos, jei jų nusikalstamo elgesio rizika žema arba jie padarė akivaizdžią pažangą ją mažindami ir nuo teismo nutarties dėl bausmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo bei nukreipimo į bausmės atlikimo vietą vykdymo pradžios yra atlikę vienerius metus laisvės atėmimo bausmės.

3. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, taip pat tuos, kurių nusikalstamo elgesio rizika aukšta ir kurie nedaro pažangos, kad ją sumažintų, nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, bei nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose, atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš bausmės atlikimo vietos jiems taikant intensyvią priežiūrą.

4. Terminuoto laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji, sutinkantys, kad jiems būtų taikoma intensyvi priežiūra, pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis gali būti lygtinai paleisti iki šešių mėnesių anksčiau, negu nustatyta šiose dalyse.

5. Uždaro režimo bausmės atlikimo vietoje terminuoto laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems, taip pat tiems, kuriems paskirta Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodyta nuobauda, bei nuteistiesiems, bausmės atlikimo metu padariusiems administracinį nusižengimą, lygtinio paleidimo taikymas atidedamas, iki jie bus perkelti į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietą, įvykdys Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, paskirtą administracinę nuobaudą ar administracinio poveikio priemonę, ir tris mėnesius nuo minėtų sąlygų atsiradimo.

6. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos taiko Lygtinio paleidimo komisija.

7. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos taiko vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismas nutartimi, kuria patvirtinamas Lygtinio paleidimo komisijos nutarimas taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos.

8. Likusį neatliktos laisvės atėmimo bausmės laikotarpį lygtinai paleistiems iš bausmės atlikimo vietos nuteistiesiems vykdoma probacija. Probacijos vykdymo, jos sąlygų keitimo ir probacijos panaikinimo tvarka nustatyta Probacijos įstatyme.

83 straipsnis. Atvejai, kada lygtinis paleidimas netaikomas

Lygtinis paleidimas iš laisvės atėmimo vietų įstaigos netaikomas:

1) asmenims, atliekantiems bausmę už nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai;

2) asmenims, atliekantiems bausmę už nusikaltimus nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (ar) neliečiamumui;

3) asmenims, atliekantiems bausmę už tyčinius nusikaltimus, padarytus laikino sulaikymo, suėmimo vykdymo, arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu;

4) asmenims, atliekantiems nedelsiant atliktinos laisvės atėmimo bausmės dalį pagal Baudžiamojo kodekso 74 straipsnio 3 dalį arba 91 straipsnio 3 dalį.

84 straipsnis. Lygtinio paleidimo komisijos (komisijų) sudarymas

1. Sprendimams dėl nuteistųjų lygtinio paleidimo priimti laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įsakymu sudaroma (sudaromos) Lygtinio paleidimo komisija (komisijos).

2. Lygtinio paleidimo komisijos nariu gali būti ne jaunesnis kaip 25 metų asmuo, atitinkantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. Lygtinio paleidimo komisijos nariais paskirti laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnai, valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, negali sudaryti daugiau kaip 50 procentų visų komisijos narių.

3. Lygtinio paleidimo komisijos (komisijų) sudarymo ir darbo organizavimo tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

85 straipsnis. Lygtinio paleidimo taikymo tvarka

1. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, likus dvidešimt darbo dienų iki nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos pagal Kodekso 82 straipsnio 1, 2 ar 4 dalį, pateikia Lygtinio paleidimo komisijai socialinio tyrimo išvadą, kurioje turi būti pateikiama informacija apie šiam nuteistajam taikytas resocializacijos priemones ir jų įgyvendinimo rezultatus, jo nusikalstamo elgesio riziką ir su šia rizika susijusius pokyčius bausmės atlikimo metu.

2. Lygtinio paleidimo komisija ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytos socialinio tyrimo išvados gavimo dienos apsversto socialinio tyrimo išvadoje pateiktą informaciją ir priima motyvuotą nutarimą taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos arba jo netaikyti. Jeigu Lygtinio paleidimo komisijai svarstant nuteistojo lygtinio paleidimo klausimą paaiškėja Kodekso 82 straipsnio 5 dalyje nurodytos aplinkybės, laisvės atėmimo vietų įstaiga raštu apie tai praneša Lygtinio paleidimo komisijai, o ši šioje dalyje nurodyto sprendimo priėmimą atideda Kodekso 82 straipsnio 5 dalyje nustatytam laikui.

3. Lygtinio paleidimo komisijai priėmus nutarimą Kodekso 82 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam nuteistajam taikyti lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos, nutarimo nuorašas per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Pasibaigus Kodekso 86 straipsnyje nustatytam Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo apskundimo terminui, taip pat jei šis nutarimas nebuvo apskųstas, nutarimo nuorašas ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikiamas laisvės atėmimo vietų įstaigai, kuri, suėjus Kodekso 82 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytam terminui, paleidžia nuteistąjį iš bausmės atlikimo vietos.

4. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimas Kodekso 82 straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte arba 2 dalyje nurodytam nuteistajam taikyti lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikiamas vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismui, o šio nutarimo nuorašas įteikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Kartu su šiuo nutarimu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

5. Lygtinio paleidimo komisijai priėmus nutarimą nuteistajam netaikyti lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos arba teismui priėmus nutartį nepatvirtinti Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą, Lygtinio paleidimo komisija nutarimu pateikia laisvės atėmimo vietų įstaigai ir (ar) nuteistajam motyvuotas rekomendacijas dėl nuteistojo resocializacijos ir (ar) jo nusikalstamo elgesio rizikos mažinimo, nustato šių rekomendacijų įgyvendinimo terminą ir pakartotinio svarstymo dėl nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos datą. Šis pakartotinis svarstymas negali vykti vėliau kaip po šešių mėnesių nuo Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo netaikyti lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos arba šioje dalyje nurodytos teismo nutarties nepatvirtinti Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo priėmimo dienos.

86 straipsnis. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimų apskundimas

1. Lygtinio paleidimo komisijos nutarimai per septynias darbo dienas nuo jų priėmimo dienos gali būti skundžiami vietovės, kurioje yra nuteistojo bausmės atlikimo vieta, apylinkės teismui.

2. Teisę paduoti skundą dėl Kodekso 85 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų Lygtinio paleidimo komisijos nutarimų turi prokuroras, nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą, o dėl Kodekso 85 straipsnio 5 dalyje nurodytų nutarimų – nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą.

87 straipsnis. Sprendimo taikyti lygtinį paleidimą iš laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietos vykdymo tvarka

1. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, gavusi Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo nuorašą arba teismo potvarkį vykdyti nuteistojo lygtinį paleidimą iš bausmės atlikimo vietos kartu su teismo nutarties nuorašu, paleidžia jį iš bausmės atlikimo vietos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą Lygtinio paleidimo komisijos nutarimo nuorašą arba teismo potvarkį kartu su teismo nutarties nuorašu laisvės atėmimo vietų įstaiga pateikia probacijos tarnybai.

3. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, lygtinai paleidusi iš bausmės atlikimo vietos nuteistąjį pagal Kodekso 82 straipsnio 3 dalį, teismo nuosprendį su patvarkymu pateikia probacijos tarnybai.

4. Laisvės atėmimo vietų įstaigos ir probacijos tarnybos direktorių nustatyta tvarka probacijos tarnybai sudaromos sąlygos dalyvauti nuteistąjį rengiant lygtinai paleisti iš bausmės atlikimo vietos ir užtikrinama, kad lygtinai paleistam iš bausmės atlikimo vietos nuteistajam intensyvi priežiūra ir probacija būtų pradėta vykdyti nuo jo paleidimo iš bausmės atlikimo vietos momento.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS

LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS PAKEITIMAS TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO BAUSME

88 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės pakeitimo terminuoto laisvės atėmimo bausme tvarka

1. Ne mažiau kaip dvidešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikęs nuteistasis gali pateikti laisvės atėmimo vietų įstaigai prašymą dėl kreipimosi į teismą, kad jam paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė būtų pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme.

2. Laisvės atėmimo vietų įstaiga, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuteistojo prašymą, atlieka nuteistojo socialinės aplinkos, kriminogeninių veiksmų, taip pat kitų aplinkybių, susijusių su bausmės vykdymu nuteistajam, tyrimą ir ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo prašymo gavimo dienos kreipiasi į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą su teikimu nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, kai yra pagrindas, pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta teikime turi būti nurodyti duomenys apie nuteistojo asmenybę ir jo socialinę aplinką, nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos lygį bei kriminogeninius veiksmus, atliktos bausmės poveikį nuteistajam (pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką, individualiame resocializacijos plane nurodytų priemonių vykdymą, elgesį bausmės atlikimo metu), taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą ar jos pašalinimą, įskaitant duomenis apie nuteistojo turėtas galimybes ją atlyginti ar pašalinti arba objektyvias priežastis, dėl kurių nusikaltimu padarytos žalos atlyginti ar pašalinti nebuvo įmanoma. Tais atvejais, kai nusikaltimu padaryta žala atlyginta ar pašalinta iš dalies, teikime taip pat nurodomi duomenys apie nuteistojo galimybes ją visiškai atlyginti ar pašalinti. Be to, teikime turi būti nurodyta, ar nuteistasis pripažįsta savo kaltę ir ar gailisi padaręs nusikaltimą. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama nuteistojo asmens byla.

4. Jeigu teismas atsisako pakeisti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme, pakartotinai teikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą galima ne anksčiau kaip praėjus vieneriems metams nuo nutarties atsisakyti pakeisti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme įsiteisėjimo dienos.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS

IŠ DALIES ATIDĖTO TERMINUOTOS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS VYKDYMO PANAIKINIMAS

89 straipsnis. Iš dalies atidėto terminuotos laisvės atėmimo bausmės vykdymo panaikinimo tvarka

1. Jeigu terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu nuteistojo, kuriam bausmės vykdymas iš dalies buvo atidėtas pagal Baudžiamojo kodekso 74 straipsnio 3 dalį arba 91 straipsnio 3 dalį, nusikalstamo elgesio rizika padidėja ir yra pakankamas pagrindas manyti, kad bausmės tikslai nebus pasiekti vykdant bausmės vykdymo atidėjimą, teismas laisvės atėmimo vietų įstaigos teikimu gali priimti sprendimą panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą ir toliau vykdyti pagal nuosprendį paskirtą bausmę.

2. Teikimą panaikinti iš dalies atidėtą terminuotos laisvės atėmimo bausmės vykdymą teismui pateikia laisvės atėmimo vietų įstaiga. Kartu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytame teikime turi būti nurodyti duomenys apie nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio riziką ir šios rizikos pokyčius bausmės atlikimo metu, individualiame resocializacijos plane nustatytų priemonių vykdymą ir nuteistojo elgesį atliekant bausmę, taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą bei nurodytos priežastys, dėl kurių nusikalstamo elgesio rizika padidėjo atliekant bausmę.

VIII SKYRIUS

AREŠTO IR LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ SVEIKATOS PRIEŽIŪRA IR PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ GYDYMAS

90 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūra

1. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto ir laisvės atėmimo bausmės uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose atliekantiems nuteistiesiems, taip pat atviro režimo bausmės atlikimo vietose laikomiems nuteistiesiems, atliekantiems Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, teikiamos sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos jų bausmės atlikimo vietose. Šias paslaugas teikia laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padaliniai.

3. Kai laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padaliniai dėl objektyvių priežasčių negali užtikrinti pirminio lygio ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems, šių paslaugų teikimą bausmės atlikimo vietos patalpose pagal sudarytas sutartis užtikrina savivaldybės, kurios teritorijoje yra bausmės atlikimo vieta, pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Sprendimą dėl konkrečios pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kuri užtikrins asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems, paskyrimo priima savivaldybės, kurios teritorijoje yra bausmės atlikimo vieta, taryba.

4. Antrinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurios neteikiamos specializuotame laisvės atėmimo vietų įstaigos asmens sveikatos priežiūros padalinyje, ir tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems nuteistiesiems teikiamos

arčiausiai esančiose ir atitinkamas paslaugas galinčiose suteikti valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

5. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiamos užtikrinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuteistųjų apsaugą.

6. Visos atviro režimo bausmės atlikimo vietose bausmes atliekantiems nuteistiesiems, išskyrus Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, reikalingos sveikatos priežiūros paslaugos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka teikiamos valstybės arba savivaldybių viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose. Nuteistieji, turintys teisę nelydimi išvykti iš bausmės atlikimo vietos, turi teisę jiems reikalingas asmens sveikatos priežiūros paslaugas gauti ir privačiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

7. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės uždaro ir pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietose atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūrą organizuoja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

91 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų, kurie serga priklausomybės ligomis, gydymas

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmių atlikimo vietose privaloma vykdyti švietėjišką, aiškinamąją ir kitokią prevencinę veiklą, skatinti nuteistuosius atsisakyti vartoti tabaką, alkoholį ir narkotines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas. Arešto ir laisvės atėmimo bausmių atlikimo vietose taip pat privaloma užtikrinti reikiamas sąlygas priklausomybės ligomis sergantiems nuteistiesiems gydytis nuo šių ligų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas veiklas laisvės atėmimo vietų įstaiga gali vykdyti kartu su kitomis įstaigomis ir organizacijomis, teikiančiomis medicininės, psichologinės ar socialinės paslaugas asmenims, žalingai vartojantiems tabaką, alkoholį, narkotines ir kitas psichiką veikiančias medžiagas (toliau – priklausomybių ligų centrai). Priklausomybių ligų centrai bausmių atlikimo vietoms padeda rengti adaptuotas priklausomybės ligų prevencijos, gydymo ir resocializacijos metodikas, ir gali jose vykdyti švietėjišką ir kitas veiklas, padedančias mažinti nuteistųjų sergamumą ir mirtingumą dėl priklausomybės ligų.

3. Priklausomybės ligomis sergančių nuteistųjų gydymo ir priklausomybių ligų centrų pasitelkimo organizuojant tokių ligų gydymą bei prevencijos priemones tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras ir teisingumo ministras.

IX SKYRIUS AREŠTO IR LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ APRŪPINIMAS

92 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų buities poreikių užtikrinimo sąlygos

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos Lietuvos Respublikos higienos normas atitinkančios gyvenamųjų patalpų ir buities sąlygos.

2. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji, išskyrus atliekančius arešto bausmę, atsisakiusius užsiimti jiems pasiūlyta darbine veikla ir drausmės grupėje laikomus nuteistuosius, taip pat Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, gali naudotis nuosava patalyne (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę).

3. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantys nuteistieji dėvi savo drabužius ir avalynę, o jeigu jų neturi, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka yra nemokamai aprūpinami drabužiais ir avalyne pagal sezoną.

4. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji, Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekantys nuteistieji, taip pat kiti nuteistieji, kurie neturi lėšų asmens higienos reikmenims įsigyti arba jų turi nepakankamai, šiais reikmenimis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka aprūpinami nemokamai.

5. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems tiekiamas maistas turi atitikti rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energijos normas ir, kiek tai yra įmanoma, – jų religinius įsitikinimus. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.

6. Nėščioms ir krūtimi maitinančioms nuteistosioms pagal gydytojo išvadą leidžiama gauti perduodamų maisto produktų. Jų svorį ir perdavimo periodiškumą nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

7. Jei nėra sudarytų sąlygų nuteistiesiems savarankiškai naudotis skalbyklos paslaugomis, ne rečiau kaip kartą per savaitę jiems turi būti sudarytos sąlygos gauti išskalbtą patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę) bei apatinius drabužius. Nuteistiesiems pageidaujant turi būti suteikta galimybė pasinaudoti kirpėjo paslaugomis, bet ne dažniau kaip du kartus per mėnesį.

8. Laisvės atėmimo bausmę atviro režimo bausmės atlikimo vietose atliekantys nuteistieji maistu, drabužiais, avalyne, higienos priemonėmis apsirūpina patys ir savarankiškai naudojami kirpyklos teikiamomis paslaugomis. Šių nuteistųjų, kurie atlieka Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą arba neturi lėšų maistui, drabužiams, avalynei ar higienos priemonėms įsigyti ar jų turi nepakankamai, aprūpinimas maistu, drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis organizuojamas šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka.

9. Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka nuo dalyvavimo darbinėje veikloje atleistiems ir jokių pajamų negaunantiems nuteistiesiems, išskyrus Kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, gali būti leidžiama nemokamai paskambinti telefonu ar siųsti laiškus artimiesiems.

10. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų maitinimo, aprūpinimo drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis tvarką nustato laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.

VI DALIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

X SKYRIUS BAUSMĖS VYKDYMO PABAIGA

93 straipsnis. Bausmės vykdymo nutraukimo pagrindai

1. Bausmės vykdymo nutraukimo pagrindai yra:
  - 1) teismo nuosprendis (nutartis), kuriuo paskirta bausmė subendrinta su kita bausme;
  - 2) aukštesnės instancijos teismo sprendimas panaikinti nuosprendį (nutartį), kuriuo buvo paskirta bausmė;
  - 3) teismo nutartis, kuria nuteistasis atleidžiamas nuo bausmės dėl ligos;
  - 4) Lietuvos Respublikos Seimo priimtas amnestijos aktas;
  - 5) Respublikos Prezidento dekretas suteikti nuteistajam malonę;
  - 6) kiti įstatymų nustatyti pagrindai.
2. Bausmės vykdymas baigiamas paskutinę jos vykdymo dieną, jei jis nebuvo nutrauktas šio straipsnio 1 dalyje nustatytais pagrindais.

94 straipsnis. Nuteistųjų paleidimas iš arešto ir laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietų

1. Pasibaigus bausmės vykdymo terminui ir Kodekso 82 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju nuteistieji paleidžiami paskutinės bausmės laiko dienos pirmojoje pusėje, o kitais pagrindais – dieną, kurią bausmės atlikimo vietoje gaunami reikiami dokumentai.
2. Mėnesiais skaičiuojamos bausmės laikas pasibaigia atitinkamą paskutinio bausmės mėnesio dieną, o jeigu minėtas mėnuo tokios dienos neturi, – paskutinę to mėnesio dieną.
3. Jeigu bausmės laikas pasibaigia ar sueina lygtinio paleidimo iš bausmės atlikimo vietos terminas pagal Kodekso 82 straipsnio 3 dalį poilsio arba šventės dieną, nuteistasis paleidžiamas dieną, kuri eina prieš poilsio arba šventės dieną.

4. Paleidžiamiesiems asmenims jų paleidimo dieną išduodami asmens dokumentai ir daiktai, asmeninėje sąskaitoje laikomi pinigai, taip pat bausmės atlikimą liudijantys dokumentai.
5. Paleidžiami nepilnamečiai asmenys perduodami tėvams arba rūpintojams (globėjams).

95 straipsnis. Pagalbos priemonės iš arešto ir laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietų paleidžiamiesiems asmenims

1. Paleidžiami iš bausmės atlikimo vietų asmenys (išskyrus paleidžiamus asmenis, kurių asmeninėse sąskaitose yra daugiau kaip vienos bazinės socialinės išmokos dydžio lėšų), jiems pageidaujant, aprūpinami viešojo transporto bilietais kelionei iki gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje.

2. Paleidžiami neįgalūs asmenys gali būti už valstybės lėšas parvežami į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančią jų gyvenamąją vietą, o paleidžiami sergantys asmenys, kuriems reikalingos stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, – į asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

3. Paleidžiami asmenys, kurie neturi pagal sezoną reikiamų drabužių ir (ar) avalynės bei lėšų jiems įsigyti, jais aprūpinami nemokamai.

4. Kai paleidžiamas laisvės atėmimo bausmę atlikęs asmuo, kuriam reikalinga socialinė pagalba, laisvės atėmimo vietų įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka bendradarbiauja su savivaldybės, kurioje paleidžiamas asmuo planuoja gyventi, administracija, kitomis įstaigomis ir organizacijomis bei patikimais savanoriais, kad paleistam asmeniui galėtų būti laiku suteikta socialinė ir kita reikalinga pagalba. Šiam tikslui įgyvendinti laisvės atėmimo vietų įstaiga privalo savivaldybės, kurios teritorijoje nuteistasis planuoja gyventi išėjęs į laisvę, administracijai, kitoms įstaigoms ir organizacijoms bei patikimiems savanoriams iš anksto pateikti informaciją apie nuteistojo, kurį planuojama paleisti, įgyvendintas resocializacijos priemones ir jų tęstinumo poreikį, reikalingą socialinę pagalbą ir sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat kitą informaciją, reikalingą kitai pagalbai paleidžiamam nuteistajam organizuoti.

96 straipsnis. Pranešimas nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą iš arešto arba laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietos

Jeigu laisvės atėmimo vietų įstaiga yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, jog jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo paleidimą į laisvę ar jo pabėgimą iš bausmės atlikimo vietos, ji privalo apie tai jam pranešti. Nukentėjusiajam taip pat pranešama apie teisės aktuose nustatytas apsaugos priemones, kurios jam gali būti taikomos, ir šių priemonių skyrimo tvarką. Nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą į laisvę pranešama ne vėliau kaip likus trims dienoms iki šio paleidimo dienos. Tais atvejais, kai nuteistasis iš bausmės atlikimo vietos turi būti paleidžiamas tuojau po to, kai gaunamas nuosprendis, nutartis ar nutarimas dėl nuteistojo paleidimo į laisvę, taip pat kai nuteistasis pabėga iš bausmės atlikimo vietos, nukentėjusiajam pranešama iš karto, kai tik nuteistasis paleidžiamas į laisvę arba kai jis pabėga iš bausmės atlikimo vietos.

XI SKYRIUS

BAUSMĖS ATLIKIMO METU VALSTYBEI IR KITIEMS ASMENIMS PADARYTOS TURTINĖS ŽALOS ATLYGINIMAS

97 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės ir laisvės apribojimo bausmės atlikimo metu padarytos žalos atlyginimas

Žala, kurią nuteistasis, atlikdamas viešųjų darbų arba laisvės apribojimo bausmę, padaro ją vykdančiai įstaigai arba sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitai įstaigai ir organizacijai, kurioje ta bausmė yra atliekama, taip pat žala, kurią nuteistajam, jam atliekant viešųjų darbų ar laisvės apribojimo bausmę, padaro sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų arba kita įstaiga ar organizacija, kurioje atliekama tokia bausmė, arba tretieji asmenys, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka ir pagrindais.

98 straipsnis. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimas

1. Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantys nuteistieji privalo atlyginti visą bausmės atlikimo metu valstybei padarytą turtinę žalą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimas išieškomas laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno motyvuotu nutarimu, jeigu jos dydis neviršija nuteistojo asmeninėje sąskaitoje esančios pinigų sumos. Apie valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimo išieškojimą nuteistajam pranešama pasirašytinai. Kitais atvejais žalos atlyginimas iš arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų išieškomas bendraisiais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka.

3. Valstybei padarytos turtinės žalos atlyginimo dalis, kurios iš bausmės atlikimo vietos paleistas asmuo neatlygino, išieškoma Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

99 straipsnis. Žalos, atsiradusios dėl bausmę atliekančio nuteistojo padarytos nusikalstamos veikos, arba tretiesiems asmenims padarytos žalos atlyginimas

Žala, atsiradusi dėl nuteistojo, atliekančio bausmę, nusikalstamos veikos, ir žala, kurią padarė bausmę atliekantis nuteistasis tretiesiems asmenims, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS

BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

100 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimo tvarka

1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto ir laisvės atėmimo bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai bei sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios įstaigos direktoriui, kuris skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bausmę vykdančios įstaigos direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo dienos gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

3. Baudos, juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmės vykdančių antstolių veiksmai ir sprendimai skundžiami antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų, jų pareigūnų, taip pat antstolių veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami Seimo skiriamiems kontrolieriams arba kitoms valstybės institucijoms.

Lietuvos Respublikos
bausmių vykdymo kodekso
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 1 straipsnis įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, socialinės apsaugos ir darbo ministras, sveikatos apsaugos ministras, teisingumo ministras, vidaus reikalų ministras ir Lietuvos probacijos tarnybos direktorius iki 2022 m. gruodžio 31 d., o Lietuvos kalėjimų tarnybos direktorius – iki 2023 m. balandžio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Lietuvos probacijos tarnybos direktorius ir Lietuvos kalėjimų tarnybos direktorius, priimdami arba keisdami šio įstatymo 1 straipsnyje nauja redakcija išdėstyta Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekse nurodytus įgyvendinamuosius teisės aktus, suderina juos su Lietuvos Respublikos teisingumo ministru.
4. Iki bus priimti šio įstatymo įgyvendinimo teisės aktai, laisvės atėmimo vietų įstaiga taiko įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmių vykdymu, priimtus iki šio įstatymo įsigaliojimo.
5. Iki šio įstatymo įsigaliojimo terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji:
  - 1) atliekantys laisvės atėmimo bausmę kalėjimo paprastojoje arba drausmės grupėje, įsigaliojus šiam įstatymui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę uždaro režimo bausmės atlikimo vietos paprastojoje arba drausmės grupėje;
  - 2) atliekantys laisvės atėmimo bausmę pataisos namų lengvojoje, paprastojoje arba drausmės grupėje, įsigaliojus šiam įstatymui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietos lengvojoje, paprastojoje arba drausmės grupėje;
  - 3) atliekantys laisvės atėmimo bausmę atvirojoje kolonijoje arba pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus specialiaame padalinyje – pusiauinkelės namuose, įsigaliojus šiam įstatymui, atitinkamai laikomi atliekančiais bausmę atviro režimo bausmės atlikimo vietoje.
6. Atvirose kolonijose bausmes atliekantys nuteistieji, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo gyveno šalia atviros kolonijos su savo šeimomis, įsigaliojus šiam įstatymui, iki bus paleisti iš atviro režimo bausmės atlikimo vietos arba perkelti į pusiau atviro režimo bausmės atlikimo vietą pagal šio įstatymo 1 straipsnyje nauja redakcija išdėstyto Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 39 straipsnio 7 dalį, gali toliau gyventi toje pačioje gyvenamojoje vietoje.
7. Sprendžiant klausimą dėl nuteistųjų perkėlimo iš lengvosios grupės į paprastąją grupę arba iš paprastosios grupės į drausmės grupę pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 36 straipsnį, klausimą dėl bausmės atlikimo režimo griežtinimo nuteistiesiems pagal Bausmių vykdymo kodekso 37 straipsnį, taip pat klausimą dėl teisės nuteistosioms gyventi ne bausmės atlikimo vietos teritorijoje panaikinamo pagal Bausmių vykdymo kodekso 71 straipsnį, vertinamos tik tos administracinės nuobaudos ir drausminimo priemonės, kurios nuteistiesiems buvo paskirtos įsigaliojus šiam įstatymui.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas